

SLOVENSKI GOSPODAR.

List ljudstvu v pouk in zabavo.

Izhaja vsak četrtek in velja s poštno vred in v Mariboru s pošiljanjem na dom za celo leto 4 K, pol leta 2 K in za četril leta 1 K. Naročnina za Nemčijo 6 K, za druge izvenavstrijske dežele 8 K. Kdor hodi sam po njega, plača na leto samo 3 K. — Naročnina se pošilja na: Upravništvo „Slovenskega Gospodarja“ v Mariboru. — List se dopošilja do odpovedi. — Odje „Katoliškega tiskovnega društva“ dobivajo list brez posebne naročnine. — Posamezni listi stanejo 10 vin. — Uredništvo: Koroška cesta šte. 5. — Rokopisi se ne vračajo. — Upravništvo: Koroška cesta šte. 5, sprejema naročnino, inserate in reklamacije.

Za inserate se plačuje od enostopne pettivrste za enkrat 18 vin., ali kar je isto, 1 kvadratni centimeter prostora stane 12 vin. Za večkratne oglase primeren popust. V oddelku „Mala naznanila“ stane beseda 5 vin. Parte in zahvale vsaka pettivrsta 24 vin., izjave in Poslano 36 vin. — Inserati se sprejemajo do torika opoldne. — Nezaprte reklamacije so poštnine proste.

Bolgarija nastopi. — Rusija zahteva, da Bolgarija v teku 24 ur prekine vse zveze z Avstrijo in Nemčijo. — Nadalje zahteva, da izžene Bolgarija vse avstrijske in nemške častnike iz vojnega ministrstva in generalnega štaba. — Francija, Anglija, Italija bodo izkrcale v Solunu vojaštvo proti Bolgariji. — Grčija navidezno temu ugovarja. — Angleški poveljnik general Hamilton že v Solunu. — Grški kralj se poda v Solun.

Rusija proti Bolgariji.

Maribor, 5. oktobra.

Rusija je dne 3. oktobra zahtevala od Bolgarije, da v teku 24. ur pretrga vse zveze z Avstrijo in Nemčijo ter odpošlje avstrijske in nemške častnike, ki se nahajajo sedaj v bolgarskem vojnem ministrstvu in pri bolgarskem generalnem štabu. Ako tega ne stori, bo Rusija prekinila svoje zveze z Bolgarijo ter odpoklicala iz Sofije svojega poslanika in vse konzule.

Samoumevno je, da Bolgarija ni pretrgala na rusko povelje v teku 24 ur svojih zvez z nami, in zato je v trenutku, ko to pišemo, gotovo, da so pač zveze med Rusijo in Bolgarijo že pretrgane. Ruski poslanik v Sofiji gotovo že spravlja svoje kovčege na vlak, ki bo kot zadnji vozil ruske podanike po bolgarski zemlji. Njemu bodo prej ali slej sledili tudi angleški, francoski in laški poslanik, kajti četverosporazum brezdvomno postopa sporazumno.

Angleška, Francoska in Italija so že naznanile, da bodo izkrcale svoje čete — menjuje se število 150 tisoč — v Solunu in jih poslale proti Bolgariji. Ker je Solun grško mesto, je Grška vložila ugovor proti izkrcanju četverosporazumovih čet v Solunu. Ali je ta ugovor resen, se lahko upravičeno dvomi, kajti Grčija se zopet vedno bolj nagiba k četverosporazumu. Tudi mobilizirala gotovo ni proti četverosporazumu, ampak proti Bolgariji.

Kako bo Rusija posegla z oboroženo silo v boj proti Bolgariji, je težko razumeti, kajti le ob Črnem morju meji na Bolgarijo. V Solunu ne more, preko Rumunije pa vsaj v začetku ne bo smela. Rumunija še namreč dosedaj na vse strani izjavlja, da bo ostala nepristranska. Toda bati se je, da jo sedanji dogodki na Balkanu kmalu potegnjejo v bojni metež in kakor se je bati, ne ob strani Bolgarije.

Na Balkanu je že dolgo vrelo in se bliskalo, sedaj bo začelo tudi grometi. Več o dogodkih na Balkanu na drugem mestu!

Nekaj letošnjih vinskih cenah.

(Napisal Anton Kosi, Središče.)

Občna draginja v vojnem času je v poslednji dobi dvignila tudi vinske cene na nenavadno visoko stopnjo. Zaloge starega vina so izvečina pošle in za letošnji pridelek, ki visi še kot grozdje na trti, ponujajo vinski kupci 80 h, 1 K in še celo več za liter. To je izredno lepa cena, ki se pri nas do sedaj pri vinskem moštu še ni dosegla, a pretirana ni, in vinogradnika zaradi tega ne smemo zavidati, zakaj pomisliti moramo, da so tudi plače za delavce in razne vinogradne potrebščine dosegle nenavadno visoko ceno: bakreno galico — kjer je bilo dobiti — so plačevali letos po 3 do 4 K za kilogram (tu in tam so se v tem oziru navijale cene!), žveplo je bilo dražje, vinogradno kolje, 1000 komadov po 20 do 24 K, stane danes 60 do 78 K, posoda itd., vse, vse je tri do petkrat dražje, kakor je bilo navadno. Nismo za pretiranje cen v nobenem oziru, a v ožgled vseh teh okoliščin se nam more priznati, da zgoraj označene vinske cene — kajpada, ako je pridelek res dober — za sedanje razmere niso previsoke; če je vse drugo drago, naj ima tudi vino pošteno ceno.

Mnogim vinogradnikom je uničila toča ves letošnji pridelek in tudi prihodnje leto se bodo še poznale zle posledice ledenih zrn na vno gradih. Zopet drugim posestnikom je peronospora posmodila trsje in posušila grozdje; deloma je bil vzrok pomanjkanje galice, deloma nesrečni perocid, ki tudi ni bil zastoni, se ni obnesel. Ako je torej imel tak vinogradnik slučajno še kaj starine v kleti in jo je sedaj malo dražje prodal, kakor bi jo bil spomladi, ne zavidajmo mu radi tega, naj ima vsaj majhno odškodnino za razne nezgode, ki so ga med letom dohiteli. Končno bi pa vinogradnike opozorili še na to-le: Bodimo v zahtevanju cen previdni in upoštevajmo tudi kakovost mlaga, zakaj vsako izredno pretiravanje se maščuje in odvrča kupce. Ne živimo samo za sedanost, marveč mislimo tudi na bodočnost!

Zapovedi za Slovence: Veruj v svoj narod in njegovo bodočnost. — Spoštuj in ljubi ime svojega naroda kakor samega sebe. — Ne govori samo slovensko, marveč moraš predvsem

slovensko čutiti, misliti in delati. — Spoštuj velike moče svojega naroda, njegove mislece in junake in njihovo življenje si vzemi za zgled. — Nikoli ne pozabi, da se bo narod ohranil le, ako bo čednosten in krepak na duši in telesu. — Bodi pripravljen k žrtvi, ki jo terja od tebe narod v boju z a svojo čast in obstanek. — Veruj, da je narodna mlačnost začetek narodnega propada.

Še enkrat perocid.

Glasovi o njem iz drugih dežel.

(Priobčil Anton Kosi, šolski ravnatelj, Središče.)

Da se novo nasvetovano sredstvo zoper peronosporo, takozvani perocid, na Štajerskem v obče ni dobro obnesel, o tem je do sedaj v Slov. Gospodarju dokaj vinogradnikov priobčilo svoje izkušnje, zakaj vsa poročila o tem so bila iz naše domače dežele. Zanimivo je slišati, kakšno sodbo izrekajo o perocidu vinogradniki iz raznih drugih avstrijskih vinorodnih dežel. Zasedoval sem natančno vsa poročila o izkušnjah, ki so jih priobčili razni vinogradniki v poslednjih 14 dneh v nemških vinarških listih v „Weinzeitung“ in „Mitteilungen über Weinbau und Kellerwirtschaft“. V poštev pridejo dežele Spodnje Avstrijsko, Ogrsko, Tirolsko in Kranjsko. Na Primorskem divja vojska, zato se tukaj o pravilnem obdelovanju vinogradov v tej deželi ne more govoriti. Pričnimo torej!

Burgau (Spodnje Avstrijsko): Peronospora se močno kaže, ker ni bilo bakrene galice in se s perocidom niso dosegli nobeni uspehi.

Schrattenberg (Sp. Avstrijsko): Perocid, pravilno pripravljen, je učinkoval ugodno.

Ketzelsdorf (Sp. Avstr.): Bakrena galica se je bolje obnesla nego perocid.

Reidling (Sp. Avstr.): Kjer se je s škropljenjem zamudilo, so vinogradi močno osmojeni; tudi

tam, kjer so škropili s perocidom, so jagode očrneli.

Salurn (Tirolsko): O perocidu se širijo različne sodbje. Večina vinogradnikov ga ne hvati.

Lippa (Ogrsko): Tukaj se perocid v obče obsoja, ker se je njega učinek izkazal kljub pravilnemu škropljenju kot nedostaten. Ne pojdemo več na limance.

Groß-Engersdorf (Sp. Avstr.): Mnogo vinogradnikov daje radi močnega razširjenja peronospore krivdo perocidu. Potrebno bo, da se ta snov tudi drugod natančno preizkuša in dožene, je-li perocid v resnici sredstvo, ki v vsakem oziru lahko nadomesti bakreno galico. Po tako lepih upih v majniku in juniju taka prevara!

Mor (Ogrsko): Stanje vinogradov je tukaj krasno, zlasti onih, ki so škropili z bakreno galico. (O perocidu poročila molčijo, a jaz bi sklepal iz opombe „zlasti onih, kjer so škropili z bakreno galico“, da so škropili še tudi z drugimi sredstvi, bržkone s perocidom, in da se ta ni obnesel).

Sopron in okolica (Ogrsko): Perocid vzbuja v ogrskih strokovnjakih veliko zanimanje, delali se bodo z njim temeljiti poskusi, da si učinek zavisev tudi od vremenskih razmer, je vendar dosedanji uspeh s to snovjo v obče zadovoljiv. Nedostatki tega sredstva se polagoma gotovo izgubijo. Ta način zatiranja peronospore je lep pridobitek na polju vinogradništva, zakaj cene bakrene galice bodo tudi prihodnje leto visoke.

Iz vprašanja, ki ga stavi v ljubljanskem „Kmetovalcu“ št. 15. neki vinogradnik uredniku, je razvidno, da s to snovjo vinogradniki tudi na Kranjskem niso zadovoljni. Dotično vprašanje se glasi: V čem tiči vzrok, da se ni perocid pri nobenem tukajšnjem vinogradniku za škropljenje trt proti peronospori tako dobro obnesel, kakor modra galica? Listje trt, ki je s perocidom škropljeno, se suši in tudi grozdje ni tako razvito, kakor pri trtah, ki so bile škropljene z modro galico.

Ravno, ko sem dokončal ta članek, mi pride v roke zadnja, t. j. 39. številka „Weinzeitung“. V tej številki sem našel na poročilo, ki se mi zdi vredno, da ga tudi v prevodu podam cenj. čitateljem „Slov. Gospodarja“, ki se zanimajo za stvar. Poročilo je radi tega zanimivo, ker je edino, kar mi jih je prišlo pred oči, za perocid v vsakem oziru ugodno. Priobčil ga je ravnatelj sadjarske in vinarske šole v Melniku K. Fort. Glasi se pa:

Iz strokovnih listov so nam znana o perocidu poleg ugodnih poročil tudi taka, ki so za perocid v vsakem oziru nepovoljna. Da se perocid ni obnesel, temu bržkone ni vzrok snov (t. j. perocid), marveč način, kako se je perocidna mešanica pripravila in kako se je z njo škropilo; mi moremo o učinku perocida izreči le ugodno sodbo, zakaj uspehi 2% perocidno-apnene zmesi (torej 6 kg na polovnjak) so bili pri nas v vsakem oziru ugodni. V vinogradih, ki mejijo na naše, so škropili posestniki prvič in drugič z galicno-apneno zmesjo, učinki pa niso tako povoljni, kakor v naših vinogradih, ki smo jih škropili izključno le s perocidom.

Uporabnost perocida zoper peronosporo se je torej z neovrgljivo gotovostjo izkazala. Manj ugodni so bili uspehi pri zatiranju fusiklavdija (krastavost, ki se kaže zlasti na jablanah in hruškah: ta bolezen zlasti naš mašancel rada napada); dozdeva se nam, da ima tukaj galica večji uspeh! Mogoče pa je tudi, da bi pri tem močnejše zmesi 3%—4%, torej 9—12 kg na polovnjak) bolje učinkovale. — Poročevalec našteva potem še daljne prednosti perocida, rekoč: Delo s perocidno zmesjo je lažje; delavcem ne pokaže roke, kakor pri galici, zato pri nas s perocidom rajši delajo. S perocidom škropljeni vinogradi so tudi lepši od onih, ki so škropljeni z modro galico. Mi bomo prihodnje leto zopet s perocidom škropili, če ga le dobimo.

Tako slove poročilo. K temu bi pripomnili sledeče: Ravnatelj Fort trdi, da se je poleg ugodnih poročil slišalo nekaj celo neugodnih. Jaz bi pa rekel: poleg majhnega števila ugodnih so se slišali o perocidu samo neugodni glasovi.

G. ravnateljju sicer verjamemo, da so se poskušali s perocidom v Melniku obnesli, a vsekakor bi neizrečeno rad videl, so-li ondi perocidni vinogradi res lepši od onih, ki so škropljeni z galico. Oko se je navadilo na modro-zelena trtno listje in jaz za svojo osebo izjavljam, da mi ona pepelasto-siva perocidna barva na trtah nič kaj ne ugaja. Dalje: Da je iskati vzrok neuspehov s perocidom v načinu pripravljanja in ne v snovi, vaker trdi to g. Fort, o tem pač zelo, zelo dvomim, zakaj znano mi je, da so se skoraj vsi vinogradniki ravnali natančno po navodilu, ki ga je podal dr. Oton Brož, asistent na c. kr. zavodu za rastlinsko varstvo, v „Weinzeitung“ in po njem pisec tega vrstice v letošnjem „Slov. Gosp.“ št. 23. Če so potrebno za uspešno zatiranje peronospore 2% zmesi, torej 6 kg na polovnjak, zakaj pa tega strokovnjaki niso izrecno poudarjali, zakaj če smo davali 4 do 5 kg perocida na polovnjak, kakor se je svetovalo, lahko bi ga vzeli tudi par kilogramov več in uspehi bi nam bil zasiguran. Skratka: Perocidna strokovnjaki niso vsestranski preizkušali in jasno se je izkazalo, da ta snov za naše podnebje in krajevne razmere, da bi jo človek, ki želi vinogradniku dobro, priporočal.

Naša zemlja.

Na naši zemlji stoje danes krčela raznih avstrijskih in ogrskih narodov. Občudujejo našo zemljo, opazujejo naše domove, slike naših gor pošiljajo po celi državi svojim znanem. V njih dušah pa nastajajo naše kretnje, naše šege, naše obnašanje, imenovana izobraženost, to je posebnost celega naroda. Kak je sodba? Tu in tam sem slišal laskave pohvale in občudovanje o umnosti v kmetijstvu, o skromnosti in izobraženosti, ki vlada med našim narodom. Splošna sodba bo pač ugodna za našo ljudstvo. Svoj napredek tudi sedaj, ko izjednačuje druge narode, naše ljudstvo samo spozna in je zato zavestno. Prav je! Naš narod je šel kljub zaprekam naprej v vsakem oziru, in sicer bolj ko drugi, ki so imeli vse temeljne pogoje in pripomočke. O tem smo mi danes popolnoma prepričani.

Naše ljudstvo sprejema z isto naklonjenostjo vse, bodisi Ogre, Čehi, Nemci, Slovake, Hrvat, Poljake, Rusine. Nobene razlike — vsi gredo v skupni boj — za skupno last — zato vsem enaka čast! Slovensko ljudstvo je že po naravi pravočutno, — zato tako ravna. Ono ne pozna narodnega sovraštva, se ne vznemoljuje, če sliši druge jezike, ne preganja s psovkami onih, ki nosijo drugonarodne znake. Slovensko ljudstvo pa ljubi to, kar je njegovega.

To bodo spoznali in videli zastopniki drugih narodov med nami. In pričali bodo, da je naše ljudstvo globoko narodno, da ljubi svoj jezik, ljubi svojo zemljo, se zanjo trudi, na nji živi in umrje rado, udano cesarju in državi. In pri tem ne sovraži tujca kot gosa, ne sovraži tuje narodnosti. A na svoji zemlji hoče pa živeti in se razvijati svobodno in neovirano. Pravočutno je naše ljudstvo — vsakemu svoje da, a tudi svoje zahteva.

Hrabre zmage, oziroma zmagovalce pozdravlja cesarska zastava in trobojnica ob slovesnosti: zastava naša je del našega narodnega telesa.

In kaj bodo še videli drugi narodi? Razun silno lepih in rodovitnih dolin in nebotičnih gor — tudi občutno pomanjkanje urejanih vod, pomanjkanje prometnih zvez, cest, železnic, pomanjkanje vodovodov, pomanjkanje luči. Ljudstvo je razumno in ve ceniti vse te pripomočke do blagostanja, a zmore jih ne. To bodo videli in ponesli bodo ob svoji vrnitvi misel: država mora podpreti in omogočiti tudi na jugu svojemu zvestemu ljudstvu pot do plodnosnega napredka.

Še nekaj vidimo mi, vidi naše ljudstvo. Ni v Avstriji en narod, niso samo Ogrji in Nemci, ampak številno prevladujejo drugi narodi slovanski. Ne moremo verjeti raznim statistikam o narodnosti, ki so bile dosedaj, — armada nam daje drugo merilo.

Da bi se tudi po vojski vsi naši narodi monarhije v skupnem delu, vsak vsakemu pustil svoje, dal mu tudi nazaj, kar mu je vzel — pa bi se razumeli. Pravičnost je podlaga! Le na tej podlagi lahko delamo skupaj — v blagi tekmi, vsak za svoj narod, v monarhiji. To je mogoče!

Avstrijsko-Italijansko bojišče.

Poročila našega generalnega štaba sicer dan na dan poročajo o laških napadih, toda tudi o tem, da so naše čete z navadno lahkoto odbile vse te napade.

Večjo pozornost je vzbudilo poročilo generalnega štaba, da italijansko vodstvo skrbno premika in razpostavlja laške čete na benečanskem polju. Pravijo, da to premikanje pomeni priprave italijanske armade za nove napade na našo primorsko fronto. Že pred meseci so sovražniki razglašali, da se bo kmalu izvršil bliskoviti napad na nas in naše zaveznike od vseh strani. Kmalu se sicer to ni zgodilo, a zgodilo se je, bliskovito tudi ne, toda polagoma. Najprej so začeli Rusi z napadi v Galiciji, Voliniji in sedaj na severnem Ruskem. Potem je prišla velikansko pripravljena ofenziva Francozov in Angležev proti našemu zavezniku. In sedaj je treba, da tudi Italija nastopi. Verjetno je, da bi rada tudi svojim prijateljem pogoltnila dano besedo, toda tega ji ne dovolijo. Sedaj mora plesati, kakor ji gódejo Francozi in Angleži. Pričakovati je torej kmalu nove laške ofenzive na Primorskem.

Toda general Borojevič in njegovi junaški vojniki, oprti na svetlo brušene meče, stojijo na jugu zvesto na straži za cesarja ter našo avstrijsko in slovensko zemljo!

Kako sodijo Nemci o generalu Borojeviču!

V listu „Vossische Zeitung“ piše Otto König s soške bojne črte:

Generala Svetozara pl. Borojeviča, armadnega poveljnika ob Soči, je poslalo vrhovno vojno poveljstvo sem v času, ko je ovenčala zmaga težke boje njegove armade v Karpatih. Ločitev mu ni bila lahka, tako je izjavil, kajti eno vojno leto, kakor tam

zveže ozko vojskovodjo in njegove čete. Vojaška usoda — je rekel — vsak mora iti tja, kjer ga rabijo. Sijajen vojak ta general Borojevič! Železna glava z jasnimi očmi značajnim nosom priča na prvi trenutek o tem, da pripovedke, ki so vznikle okoli njegove osebe, v mnogih slučajih v resnici niso samo prazne pripovedke. Neki častnik, ki je bil z njim v Galiciji, mi je pripovedoval, da so vojniki prisegli na to, da ni krogle, ki bi mogla pogoditi njihovega poveljnika. Jaz sem to omenil generalu, ki se je nasmejal: „Da, jaz sem tudi čul to. Veste, jaz se, kar pravzaprav mora storiti vsak vojak, udam usodi. Ko smo imeli odporne boje skozi mesce in mesce, sem jaz naravno, kadar mi je bilo to mogoče, šel med prve vrste, da se pokažem svojim vojakom in se z njimi razgovarjam. Naravno, da se je ob takih prilikah pripetilo, da so Rusi, ki so bili oddaljeni samo 150 korakov, streljali na nas. Nekoč je pač šrapnel zadel enega gospoda iz mojega spremstva, meni pa se ni nikdar nič zgodilo in tako je nastala govorica, da sem posvečen proti strelom.“

„Ali je potreba, prevzvišeni, da se poveljnik tako izpostavlja?“

„Da! Včasih ne gre brez tega. In nazadnje se moram jaz na licu mesta prepričati, ali je vse v redu, ali so moji ljudje tam dobro oskrbljeni, kako je njihovo razpoloženje; vse to so stvari, katere se more spoznati samo z lastnim opazovanjem. In slednjič je za poveljnika prijeten občutek, ako vidi, kako so mu njegovi ljudje udani.“

Govorili smo potem o potrebni strogosti in trdnosti vojskovodje.

„Strog, trd, to so samo pojmi. Biti trd ob pravem času, znači morda v višjem smislu biti dober. Žrtve sto mož more rešiti jih tisoč — in slednjič ima vsak človek, makari če je tudi vojskovodja, svojo vest. Naravno, žrtvovati ljudi brez haska, cele polke, kakor so to Rusi storili v Karpatih...“

„In tako delajo sedaj Italijani, dostavim jaz.“

„Da, oni so še le na začetku, ali tudi tam se to spremeni, tembolj, ker že sedaj vidijo, da pri naših četah ob Soči ni mogoče predreti. Jutri boste čuli že v Gorici, kako gmrijo topovi in skoro boste sami doživeli, da je vsak peadini naš mož ob Soči junak in da vsak izmed teh bojevnikov zasluži zlato kolajno za hrabrost. Ne more se zadosti oceniti, kaj ti ljudje tam vzdržijo — vsi, Dalmatinci, Bošnjaki, Korošci, Madžari, Hrvatje, Moravci...“

Drugi dan sem bil v Gorici. Velika bitka je bila pred nekolikimi dnevi dovršena s popolnim porazom Italijanov in čital sem vojno povelje generala svojim četam, ki se je skončavalo s prekrasnim poletom:

„Vojaki! Vaši sinovi bodo s ponosom pripovedovali o tem, da so njih očetje bili vojaki armade ob Soči!“

Ob Soči veje duh Radeckega.

Nemški pisatelj Otto König je bil pri generalnem polkovniku baronu Konradu pl. Hötendorfu. O König je načelniku našega generalnega štaba izjavil, da odrine na bojno črto ob Soči. Baron Konrad je nato odgovoril: „Morebiti imate prav. Tam doli veje duh Radeckega. Kar naši ljudje tukaj delajo, spada med najlepše, največje čine te cele vojske. Saj boste sami vse videli in doživeli. Zanimivejše bi bilo zdaj še na Poljskem. Ob vsem junastvu obrambe nasproti štirikratni ali petkratni premoči vleče vendar bolj, če se preživi viharno prodiranje zmagovitih armad. Sovražniku biti za petami v trajnih bojih zbudi večje navdušenje, kakor mirna, železna obramba. Odprto je pa vprašanje, če ne zasluži trpevno junastvo še večje hvale, kakor polet prodiranja.“

Ob Soči.

Štirimesečna vojna proti Italiji je prinesla jako nepričakovan in čisto nelogičen uspeh — po italijanskih računih namreč, namesto, da bi vedno le močnejši napadi našo izprva slabotno fronto razbili, so jo le znatno okrepili. Danes v resnici stojimo ob soški fronti trdneje, nego kdaj prej, dočim se je prvotno sveža moč sovražnika izrabila in minula. Na skoraj brezvodnem in neplodnem kamenitem svetu Komensko-Doberdolske planote je smotreno delujoča organizacija izvršila čudeže, tako da smo danes in še za daljšo dobo v položaju, da vzdržujemo v tej drugače zapuščenih pokrajini tudi močno armado poljubno dolge časa, ne da bi njena bojna sposobnost količkaj trpela. Tako so se tudi izprva zanešene razne taborške bolezni in v kratkem času omejile in so sedaj že ugasnile. Sedanje zdravstveno stanje čet je celo ugodnejše nego dotična statistika v miru.

Nezaslišano veliko se je storilo za nastanitev čet; na mesto šotora je že davno stopila lesena baraka in sedaj solidna kladara ali dobro urejena kamenita koča. V najsprednji fronti, kjer se četa sedaj že

redno vsakih par dni izmenjujejo, so že skoraj povsodi napravljene kaverne, proti katerim tudi najtežji ogenj ničesar ne zamore. Številne naravne votline, ki so jih deloma odkrili še le naši iznajdljivi ljudje, so opremljene z lesenimi odri do višine sedmih nadstropij, udobno urejene, električno razsvetljene in prezračene. Znamenitosti za vse čase!

Nove ceste in poljske železnice podpirajo gibljivost čet in trenja. Gosta brzozavna in telefonska mreža omogočuje hitro in lahko poveljevanje. Prav posebne spretnosti in truda je zahtevala zgradba strelskih jarkov samih, ki jih je bilo mogoče napraviti edino s pomočjo železnih drog, dlata in kladiva ali z minami. Le kdor je sam videl vse to, more pojmiti, zakaj s takim mirom pričakujemo nadaljnjih dogodkov. Naše nedosegljive čete so namreč bile obe prvi soški bitki brez takih pripravilov.

Gora za 3 metre nižja.

Vsled obstreljevanja gore Monte Viola na Tirolskem, kjer so imeli Italijani močne postojanke, se je visočina gore znižala za cele tri metre. Kroglice naših težkih možnarjev so drobile kar cele skale od gorskega vrha.

O italijanskem vojaštvu.

Italijanska infanterija se je dosedaj pravi dobro bila; ob južnem temperamentu in živahnosti seveda ni šlo brez velikega krika, ki je naše ljudi vedno o pravem času opozoril, da se nekaj pripravljajo. Tekom bojev se duh italijanskega vojaka nikakor ni izboljšal. Izgubili so velik del častnikov po poklicu in mnogo dobrih podčastnikov. Mnogo častnikov je padlo v našem ognju, ker so se preveč izpostavljali.

Infanterijski nastopi so zelo redki. Popoldne imamo mi boljše svetlobne razmere, popoldne pa Italijani. Italijanski letalci so skrajno delavni, obrambni topovi imajo neprestano dovolj dela. Doslej je bila sestreljena tri italijanska letala.

Strelski jarki so ponekod komaj 40 do 80 korakov oddaljeni, tako, da se je mogoče ustmeno sporazumevati. Italijani mečejo našim pisma, v katerih prosijo cigaret, časopisov itd. Ponekod so si jarki čisto blizu, tako, da italijanska artilerija ne more delovati, ne da bi ogroževala lastne ljudi.

Mi smo vojaki korenjaki . . .

S koroško-italijanske boje črte nam pišejo zdravi slovenski fantje dne 22. septembra:

Zdravi, veseli in zadovoljni se tukaj v tem sivem in belem skalovju nahajamo in čakamo na plen, kakor mačka pred mišjo luknjo. Prav vesele bi se pa čutili, ako bi že bili doma, ker prižigujemo se jesenski dnevi, ko Vi doma spravljate poljske pridelke ter trgate zrelo grozdje in točite skadko vinice. Tudi takrat so veselja polni večeri, ko se turščica kuha. Fantje smo se tedaj skupaj zbrali, ter kako prav na glas smo dali, a sedaj pa druga se nam poče. Gremo tudi tukaj fantje dostikrat skupaj, pa moramo tiho biti, kakor da bi nobeden ne znal govoriti. V tiho se čez skalovje vlačimo ter iščemo polentarija. Dozdaj je bilo dolgo časa v tem ozemlju malo bolj mirno. Polentarij ni prdžil iz svojih topov. Danes se pa že zopet sliši tisti divji glas iz sovražnikovih topov, ki oddaja svoje kroglice na polje ter izkoplava krompir iz zemlje, ki že izgleda tako, kakor da bi prišle svinje nad njega. Sovražne prednje straže, nastavljene po tistih visokih skalah, streljajo neprestano s svojimi puškami, tako, kakor, da bi vozniki po cesti vino peljali in z bičem pokali.

Srčne pozdrave! Matija Verdnik in M. Kovač z Malaharne pri Čadrami, Janez Majerič iz Ptuj, Alojzij Zorec in Fr. Škofič z Vurberga, Vinko Lorenčič od Sv. Jerneja, Anton Pleteršek iz Slivnice in M. Gušič od Sv. Petra in drugi.

Lah si na Slovenskem ne bo kahal polente.

Slovenski fantje in možje nam pišejo z italijanskega bojišča:

Našim domačinom in znancem v zeleni Štajerski naznanjamo, da naj si bodo v svesti, da polentarij pri nas nikdar ne bo polente kahal. Imamo v domovini dekleta in žene, ki nam znajo kaj boljšega pripraviti. Mi se imamo tukaj izborna ter tudi včasih kako zapojemo, da izve polentarij, da še nismo strti, kakor si je od začetka mislil. Slovenski fantje, mi smo mi, pa po naših žilah teče kri za blagor domovine! Pozdravljamo čitatelje „Slov. Gospodarja“! Gregorčič Edmund, četovodja, Anton Petravec, poddesetnik, J. Češek, desetnik, Oton Gomilšak, saper, Mencinger Fr., saper, in Josip Pahor, pešec.

Eden Avstrijec za pet Italijanov.

S tirolskih gor nam pišejo slovenski fantje dne 23. septembra:

Ze tri mesce je minulo, kar nam je nezvesta Italija napovedala vojsko. A hvala Bogu, dozdaj še polentarij ne morejo govoriti, da bi si bili kaj pridobili. Cede se jim slone po naših izbornih, pa gotovo niso vedeli, da se do njih pride samo čez trupla hrabrih avstrijskih vojakov, kar pa ni tako lahko. To so že okusali sedaj. Na visokih in skalnatih tirolskih planinah se bojujemo zraven hrabrih Tirolcev tudi mi mladi slovenski fantje. In marsikatero jutro smo že napodili brez veste Lahe proč od polente. Težko, da so jo imeli čas vzeti s seboj. Vojaki vseh narodnosti smo tukaj, a v naših srcih je še zmiraj star avstrijski duh in eno željo imamo vsi: zapoditi polentarija daleč nazaj za morje in priboriti si naši domovini tolikanj zaželjenega miru. Pri tem nam pomagaj Bog in Marija! Za Avstrijo in njenega vladarja vse, tudi življenje, če je treba. Saj smo Avstrijci. **Eden Avstrijec ima korajže za pet Italijanov.** Vsem bralcem in bralkam „Slov. Gospodarja“ pošiljajo iz tirolskih vrhov srčne in iskrene pozdrave slovenski fantje - gorski topničarji: Jožef Šmajš iz Braslovč, Janez Polh od Sv. Duha - Loče, Andraž Klajnshek od Sv. Vida pri Ptuj, Franc Petrovič od Sv. Marka niže Ptuj in Franc Stumperger od Sv. Barbare v Halozah.

Angelj varuh me je rešil.

Pionir Valentin Terčič, doma iz Slov. Bistrice, nam piše z italijanskega bojišča:

Bilo je neko noč v mesecu septembru. Pionirji smo dobili povelje napraviti razirgane dele žičnatih ograj pred strelnimi jarki. Šel sem s tremi možmi kakšnih 250 korakov nazaj v gozd po žico, kjer smo jo imeli shranjeno pri neki razdrti koči. Ko pridemo do kočice, začne naenkrat sovražna artilerija močno streljati v gozd. Jaz sem rebel tovarišem: „Pojdimo od tukaj proč.“ Neki glas me je k temu priganjal. Komaj smo šli kakih 5 korakov, že udarita dve granati na mesto, kjer smo mi stali. Ker je bilo zelo temno, smo šli namesto na levo, vedno bolj na desno. Sovražnik je vedno huje streljal. Trije pridemo do nekega zidu; eden tovariš se je že zgubil. Ostali tovariša sta mi prigovarjala: „Tukaj se vležimo!“ Mene je pa vedno nek notranji glas priganjal: Pojdi dalje! Umakni sem se na levo. Kam sta šla tovariša, nisem videl. Komaj napravim nekaj korakov, že zatuli neka granata nad menoj, da padem na zemljo. Granata sem samo nekaj drobnega kamenja po hrbtu, družega nič. Vzdignem se spet in hitim do neke jame, kjer sem nekaj časa ostal. Tjaki hudo še sovražnega topništva nisem slišal streljati, kakor to noč. Ali škoda ni narabila sovražna artilerija skoraj nobene. Tako sem dvakrat ušel smrti.

Lov na „zajce“.

Lovec Franc Bečan nam piše z italijanskega bojišča:

Ko sem bil še doma, me je prav posebno veselil lov na zajce. Večkrat sva šla z bratom zgodaj zjutraj v Pohorje ter sva preganjala kratkorepnike. Tudi tukaj imam priložnost hoditi na lov, in sicer takrat, kadar gremo na poljske straže ali na patrolje. Samo ta lov se nekoliko razločuje, in sicer v tem, da imamo na puškah bodalo in da hodimo nad zajce, ki imajo samo dve rogi. Toda kakor je plah gozdni zajec, je plah naš sovražnik. Večkrat se je zgodilo, da je naša poljska straža, ki je stala samo okrog trideset mož, pregnala celo kompanijo polentarijev. Sovražnik je tako dolgo hraber, dokler ne čuje življenja svinčenk, potem pa pobegne po skalovju kot srna. Poskalovju znao prav dobro bežati, posebno alpski vojniki s širokimi kločki. Enkrat smo se morali tako smejeti, da nismo mogli niti streljati za njimi. Drugega se ni slišalo, kot: „Qua, qua avanti!“

Pretečeni teden je bila zopet naša patrolja zunaj in to pot z roči imi granatami. V gosti temi se pripravimo po trebuhu čisto k sovražni poljski straži. Ko smo vrgli med nje par granat, ni prišlo sovražniku niti na misel, da bi streljal na nas, ampak je kmalu pobral kopita. — Včasih smo slišali za sovražno fronto streljati puško. Dolgo časa nismo vedeli, da koga sploh strelja, dokler nam niso ujetniki povedali, da strelja na lastne vojake. Kadar dobijo Italijani povelje za napad, morajo na vsak način predreti, če pa greje naprej, strelja na nje strojna puška. Zato pa tudi sovražnik napada edino le po dnevu, ker po noči bi se mu jih večina skrila pod skalovjem. — Pozdrave vsem!

Avstrijsko-rusko bojišče.

Na celi ruski fronti je po zadnjih ponesrečenih oživnih sunkih sedaj razmudoma mirno, le okoli Dvinskega se vršijo hudi boji. Rusi z naporom gseh sil zavirajo prodiranje Nemcev proti važnemu mestu, ki je močno utrjeno, toda po nemških poročilih so Nemci vendar že zelo blizu Dvinskega.

Rusko časopisje kajpada z veseljem pozdravlja francosko-angleško ofenzivo ter je prepričano, da bo sedaj mnogo nemških čet pozvanih z ruskega na francosko bojišče. Nemci pa zatrjujejo, da ne bodo niti enega vojaka odtegnili svoji ruski fronti.

„Nehajte s krvoprelitjem!“

Poljski topničar Lenart Korpar, doma od Sv. Lenarta pri Vel. Nedelji, piše:

Tukaj v Galiciji imamo že ves čas pravo jesensko vreme. Malokdaj nam zasije zaželeno solnce, ki pa tukaj ne sije tako ljubko kot pri nas v mili slovenski domovini. Takorekoč pomilovalno se ozira tupa na stlačno vojno početje. Ne mara gledati mesarskega kranja vojščakov. Tudi ne more predati joka in stoka ubogin, nesrečnih ranjencev. „Nehajte, nehajte s krvoprelitjem!“, se bere na njegovem svarečem obličju. Pa Evropa ne poslušaj njegovega opomina. Kakor nalašč še bolj zapožlja z orožjem . . .

Gotovo so Vam znani naši veliki uspehi v Galiciji. Pa vendar naj si noben ne misli, da bi Rusi z dobro voljo bežali; profirvi se, da je groza. In radi tega so hudi in krvavi boji. Pa vsi napori mu nič ne pomagajo. Naše hrabre čete prodirajo vedno naprej. Če bo zmiraj tako, bo kmalu zadnji del galijske zemlje zopet naš.

Zaželjenega miru še gotovo ne bo kmalu. Mi smo še zmiraj dobro preskrbljeni. Z ušmi še celo preveč. Tistih se tukaj niti častniki ne morejo ubraniti. Mnogokrat se nam postavi tudi misel, ki vso možjo nasproti. Pa naše hrabre čete ga hitro zapodijo nazaj. Jaz sem še dozdaj bil vedno obvarovan ruske kroglice, čeravno mi večkrat živčgajo mimo ušes, kot čebele ob ajdovem cvetu. Prevdnost božja me je dosedaj še vedno obvarovala. Pač pa se je pred nekaj dnevi prevrnil težek municijski voz, poln municije, na me. Res mi je malo opravljal rebra, pa za par dni sem že zopet lahko opravljal svojo vojaško službo.

Marijina svetinja in rožni venec me branita večje nesreče. Zmiraj me pa tolaži še enkratno svidenje v domovini. — Domoljubne pozdrave!

Avstrijsko-srbsko bojišče.

Na srbski in črnogorski meji se bo pravi boj še le pričel, ko bodo vse balkanske države razvrščene med naše prijatelje, oziroma sovražnike. Dosedaj le artilerijski boji in neznatni spopadi.

Boji s Srbi in Črnogorci.

Na bojni črti ob Savi pri izlivu Kočubare so naše baterije, ki so odgovarjale na sovražni artilerijski ogenj, dne 2. oktobra uspešno obstreljevale srbske postojanke na bregu. Pri Gorazdi smo zapodili 300 mož močan črnogorski odelek.

Izhodna od Trebinja so naše čete, podpirane ognju naših obmejnih utrdb, poizvedovale po črnogorskem ozemlju. Nepričakovano so našle sovražne prednje straže in uničile nekaj skladišč.

Branitelji dalmatinske obali in Adrije.

Trdnjavski topničar Jožef Klemenčič nam piše iz Dalmacije:

Bralcem „Slov. Gospodarja“ ločem malo popisati, kako se nam Slovincem goli tukaj na južnem bojišču v Dalmaciji. Črnogorci se na Lovčenu že delj časa na nekaj pripravljajo, delajo in utrjujejo si baterije. Naši topovi jih pri delu vedno ovirajo. In dne 20. septembra obrnil svoje počilo ali top na našo trdnjavo in nas je nemilo obdeloval. Ali kaj, ko je imel povsod smolo. Štel sem: ena, dve, tri, pa vsaka kroglica je zletela mimo cilja. Tako je streljal Črnogorec pozno v noč in mi smo mirno spali. Se zmeniti se nismo za njegove granate. Dne 21. septembra so zopet naši možnarji bruhali ogenj na Lovčen in tudi nekaj sovražnih postojank razbili, ker so se potem Črnogorci že bolj počasi glasili. Proti poldnevu so zopet začeli bombardirati, pa ne ena granata ni zajela.

Sedaj, ko to pišem (26. septembra), je vse mirno. Ne vem, kako dolgo bo trajal mir, menda čakajo Črnogorci, da jim pride Laša s svojimi rešetami preko morja pomagati. Mi smo gospodarji tega skalovja; in tudi branitelji našega morja! Z obrežnih trdnjav gledamo naokoli in gorje če dobimo sovražnika v roke. S potrjim brodivcem mora oditi, ali pa ga bomo v morju tukaj potopili. Ker jaka naša je moč, največ pa zaupamo v božjo pomoč. Kako si črnogorski škita brusi zobe na Lovčenu, kakšne sline se mu cedijo po uplenjeni prevoznici ladji, kateri je prerazal pot naš podmorski čoln, da ni mogla do Črnogore. Pritiral jo je v naše pristanišče, da si jo lahko Črnogorci vsak dan ogledajo z Lovčena.

Slovinci, ki se borimo v dalmatinskem skalovju, Vas vse srčno pozdravljamo! Leopold Jaušovec iz Radgone, Luđovik Keček iz Ormoža, Alojz Čulk, Matija Marčun, Štefan Gorenca, Franc Novak. Pišec ten vrstic pa še posebno pozdravlja vse Malonedeljčane, ker je Brlek — Kovačov Južek.

Nemško-francosko bojišče.

Nemci razglašajo, da bo prvi boji v francosko-angleški ofenzivi stali Angleže 190.000 mož mrtvih in ranjenih, Nemce pa samo 38.000 mož. Nemci sedaj z vso možjo izvajajo protinapade, da bi izgubljeno ozemlje dobili nazaj. Vse kaže, da se bo ofenziva še nadaljevala.

Časopisje četverostorazuma visoko slavi francosko-angleške uspehe v zadnji ofenzivi. Vladarji so si med seboj častitali na uspehih. Vsakdo pa ve, da sedaj četverostorazum le radi Balkana rabi velik čopič in kričeče barve. Balkanskim državam, ki se odločujejo, hoče pokazati, da je močan.

Nemci so ujeli spečega angleškega generala.

Kakor poročajo nemški listi iz velikega vojnega stana, se angleški ujetniki pritožujejo čez skrajno slabo armadno vodstvo. Radi zadržanosti nekaterih slovkovodij na angleškem bojišču je bilo vse osebno junaštvo in vsa požrtvovalnost posameznih vojakov.

zaman. Kake razmere vlada v vođstvu nemške armade, jasno izpričuje ujetje angleškega generala B. General je s svojim štabom popolnoma zgubil stik s svojimi četami. Anglež je bil prepričan, da je popolnoma varen pred docela poraženimi Nemci. Zato se je brezskrbno vlegel v kritje nekega nemškega stotnika k počitku. Da so Angleži, kateri so le začasno prodrli v ta kraj, že davno bili tukaj poraženi in

se v naglem begu umaknili, o tem ta angleški divizijski štab ni imel pojma. Se-le, ko so nekateri šlezij-ski čini prostovoljci z ročnimi granačami došli do generalovega ležišča ter so ga zaktili v sladkih sanjah spečega poleg članov njegovega štaba, ki so igrali karte, je general doznal, v kakem položaju se nahaja.

Bolgarija nastopi.

Bolgarija je zavzela jasno svoje stališče ob naši strani. Zato je bilo samoumevno, da jo danes ali jutri zadene blisk iz dežele naših skupnih sovražnikov. To se je tudi zgodilo. Rusija je prva odpovedala Bolgariji prijateljstvo.

Veliko je sedaj odvisno, kako bo odslej postopala Grška. Ako bi se kakor Bolgarija odkrito postavila ob našo stran, bil bi na Balkanu boj v par tednih za nas ugodno končan. Toda tega Grčija ne bo storila. Sedanja vlada je naklonjena četverosporazumu. Kralj je sicer bolj na naši strani, toda iz različnih razlogov si ne upa kreniti odkrito k nam. Grška je odvisna od četverosporazuma, ker rabi njegov uvoz živil, njegov denar, njegove fabrike za orožje in ker je grška obal preveč izpostavljena napadom iz morja. V najboljšem slučaju je torej pričakovati, da Grčija ne bo nastopila z orožjem proti Bolgariji, pač pa zatisnila obe očesi, da lahko četverosporazum prevaža in uvaža ter dovaža svoje čete proti Bolgariji kakor mu drago. Toda mi se bojimo hušega, da bo znal ministrski predsednik Venizelos potegniti v bojni metelj proti Bolgariji. Sicer tudi v tem slučaju stališče Bolgarije ni brezupno. Mi stojimo ob severu, Turki ob jugozhodu, da priskočijo v sili Bolgarom na pomoč. Posebno bo naše ugodno stališče veden opomin Rumuniji, naj pusti Bolgarijo v miru, sicer dobi od nas po hrbtu.

Rumunija še vedno skrbno skriva svojo barvo. Srce jo sicer vleče k četverosporazumu, toda strah pred drugimi sosedi ji veleva nepristranost.

Velevlasti četverosporazuma, ki so si prizadevale, da bi uresničile težnje bolgarskega naroda, so že čepetovano opozarjale Radostavova, da bodo smatrale vsako sovražno gibanje proti Srbiji kot sovražnosti proti sebi. Pogosta zagotovila, ki jih je dal bolgarski ministrski predsednik kot odgovor na ta svrtila, so po gotovih dejstvih polžita. Zastopnik Rusije, katera je po nepozabnih spominih na osvoboditev Bolgarije izpod turškega jarma z njo zvezana, ne more s svojo navzočnostjo prisostvovati pripravam za bratomorni napad na slovanski narod in ga odobravati.

Ruski poslanik je radi tega dobil naročilo, da mora z vsem poslaniškim osebom zapustiti Bolgarijo, ako bolgarska vlada tekom 24 ur ne pretrga svojih odnošajev do sovražnikov slovaskih stvarit ter Rusije in če se nemudoma ne odloči odstraniti častnike, kateri so pripadniki armad onih držav, ki stojijo v vojski z velesilami četverosporazuma.

Zadnja beseda Rusije Bolgariji.

Iz Petrograda se dne 3. oktobra uradno poroča: Ruski poslanik v Sofiji je dobil naročilo, da izroči bolgarskemu ministrskemu predsedniku Radostavovu sledečo spomenico:

Dogodki, ki se sedaj odigravajo v Bolgariji, dokazujejo končni sklep vlade kralja Ferdinanda, da hoče izročiti usodo dežele v roke Nemčije. Navzočnost nemških in avstrijskih častnikov v bolgarskem vojnem ministrstvu in pri generalnih štabih armade, zbiranje vojaštva ob ozemlju, ki meji na Srbijo, ter dalekosežna denarna podpora, katero je bolgarska vlada sprejela od naših sovražnikov, so razpršila vsak dvom o cilju sedanjih vojaških priprav bolgarske vlade.

Opozicionalne stranke v Bolgariji.

Voditelji vladi nasprotujočih strank, Gešov, Danev in Malinov so dali svoje časopise vladi na razpolago ter spremenili svoje dosedanje stališče napram vladi.

Načrti proti Bolgariji.

Francija in Anglija bosta svoje čete izkrcali v Solunu, Italija pošlje 50.000 mož, toda baje ne v Solun, Rusija bo nastopila proti Bolgariji ob Črnem morju Ruske ladje že stražijo bolgarska pristanišča. Namerava se poskusiti izkrcavanje ruskih čet v Varni (ob Črnem morju). V Odesi in Sebastopolu se delajo velike vojaške priprave.

Četverosporazum izkrea čete v Solunu.

Četverosporazum je naznanil grški vladi, da bo v najbližjem času izkrcal svoje čete v Solunu. Dne 2.

oktobra je priplulo več angleških križark pred Solun in pričakuje se, da bodo izkrcale približno 40.000 mož.

Francozi proti Bolgarom.

Vsa južno-francoska pristanišča so zaprta. Francoska vlada je načela vse parnike parobrodne družbe Massagerie maritime za prevoz francoskih čet. Iz Soluna prihaja vest, da so Francozi začeli v Solunu izkrcavati svoje čete.

16 francoskih parnikov izkrcalo vojaštvo.

Iz Soluna se dne 3. oktobra zvečer poroča: Do sedaj je do rta Karaburni (ki straži vhod v ožji solunski zaliv) dospelo 16 francoskih prevoznih parnikov ter so se tamkaj zasidrati. Na teh parnikih se nahajajo same prvovrstne francoske čete. Izkrcano francosko vojaštvo se bo takoj z železnico spravilo v Srbijo in na bolgarsko mejo. Železnica Gevgeli-Velesovo, ki je najbolj izpostavljena bolgarskim napadom, se bo takoj zasedla, da se tako zavaruje promet na celi progji.

Angleški poveljnik v Solunu.

Angleški general John Hamilton je dne 3. oktobra s svojim generalnim štabom in z delom francoskega brodogojca došel v Solun. Angleži in Francozi se vedejo v Solunu kot gospodje, ne kot gostje.

Grški kralj v Solunu.

Poroča se, da se bo grški kralj Konstantin te dni podal v Solun. Ako se to uresniči, je znamenje, da grški ugovor proti izkrcavanju četverosporazumovih čet ni res, kajti kralj ne bo hodil tje, kjer razpostavljajo sovražniki svoje čete.

Grčija ugovarja.

Ministrski predsednik Venizelos je vložil pri francoskem in angleškem poslaniku ugovor, da bi izkrcali francoske in angleške čete v Solunu. Splošno se misli, da ugovor ni resen. Grčija bo brez vojaškega odpora pripustila izkrcavanje ter se prej ali slej tudi sama udeležila vojske proti Bolgariji.

Grčija pošlje Srbiji 100.000 mož na pomoč.

„Frankfurter Zeitung“ poroča: Venizelos hoče Srbijo na vsak način podpirati. Poslati ji hoče 100.000 mož na pomoč. Grški generalni štab ne stori ničesar, da bi preprečil izkrcanje četverosporazumovih čet v Solunu. Venizelos hoče tudi Rumunijo pregovoriti k skupni postopanju proti Bolgariji. Stvil je rumunski vladi konkretne predloge, o katerih se je rumunski ministrski svet že dvakrat posvetoval. Ministrski predsednik Brațanu se drži rezervirano.

Izpraznjenje Niša.

Zasebne brzobjavke nemških listov iz Sofije trde, da zapuste skupščina, vlada, železniška uprava in vsi uradi ter banke Niš in se preselje v Prištino.

Srbski in bolgarski zapovedniki.

Poročila iz Sofije javljajo, da je za vrhovnega zapovednika bolgarske armade imenovan vojni minister Z e k o v , ki je najmlajši bolgarski general. Druga poročila pa zopet pravijo, da bo za vrhovnega poveljnika imenovan princ B o r i s . Za vrhovnega poveljnika srbske armade, ki se bo borila proti Bolgariji in bo štela pet divizij, pa bo baje imenovan general S t e p a n o v i č .

Bolgari se hočejo maščevati.

Na sestanku zastopnikov ljudske stranke je izjavil ministrski predsednik Radostavov: „Stojimo pred vojsko radi narodnih koristi. S puško v rokah moramo iztrgati našim sovražnikom, kar so nam vzeli pred dvema letvi. Moramo se maščevati nad takratnimi žalitvami.“

Pred macedonsko vojsko.

Berolinski list „Vossische Zeitung“ piše z ozidrom na zadnjo zahtevo Rusije proti Bolgariji:

Armada (bolgarska), ki koraka proti Srbiji, se ne da več zadržati, ali ruski poslanik ostane v Sofiji ali ne. Bolgari niso osamljeni, ampak imajo pogodbe, katere jih bodo pod vsemi pogoji in v vseh slučajih ščitile. Pod tem ščitom se čutijo Bolgari popolnoma varne. Četverosporazumova diplomatska bitka je na Balkanu izgubljena. Ruski meščar S r b i n s k i , ki je hotel Bolgarijo naščevati zoper Avstrijo in Nemčijo, je izginil. Vojska pred Dardanelami se žalostno konča, pričinja se macedonska vojska. Povod za to novo vojsko je dala grozljiva zadnja beseda Rusije Bolgariji.

Rok ruske zahteve že potekel.

„Fremdenblatt“ piše: Ruska zadnja zahteva je bila izročena bolgarski vladi dne 4. oktobra ob 5. uri popoldne v Sofiji. V njej določeni rok, da mora Bolgarija ustreči ruskim zahtevam v teku 24 ur je potekel dne 5. oktobra ob 5. uri popoldne.

Rumunija nepristranska.

Rumunska vlada še vedno izjavlja, da ostane nepristranska, tudi če Bolgarija napade Srbijo. Res še dosedaj ni odredila splošne mobilizacije.

Venizelos odstopi.

Uradno se javlja dne 6. t. m., da je grški kralj izjavil Venizelosu, da se ne strinja z njegovo politiko. Venizelos je odstopil. Prevelikih upov na ta dogodek ne smemo števiti. Grška si bo težko upala nastopiti proti četverosporazumu!

Portugalska mobilizira.

Iz Lizbone se poroča: Nedavno je Portugalska izvršila mobilizacijo 30.000 mož. Sedaj pa mobilizira s pomočjo višjih angleških častnikov prav na skrivaj zopet 20.000 mož. Na Portugalskem vlada zelo stroga cenzura za časopise, še bolj stroga pa za zasebna pisma, Obmejni promet je popolnoma zaprt. Avstrijskim in nemškim podanikom je prepovedano prestopiti mejo. Na Portugalskem izgleda sedaj tako, kakor v kaki angleški deželi.

Uporaba otrobov.

Mariborsko okrajno glavarstvo je poslalo občinskim predstojništvom sledeči razglas:

Vsled namestniškega ukaza z dne 7. septembra 1915, št. 4 2062-2 W. M. 1915, naznanja se občinskim predstojništvom glede bodoče oddaje otrobov naslednje:

Po ministrskem ukazu z dne 11. avgusta 1915, drž. zak. št. 232, pristojna izvrševanje oddaje in prodaje otrobov centrali za krmila na Dunaju.

Da se pa olajša dobava otrobov, ustanovil se je pri c. kr. namestništvu pod vodstvom c. kr. deželnega zemljedeljskega nadzornika urad za krmila, kateremu naj pripada porazdelitev od centrale za živila za potrebsčino dežele Štajerske iz lastnih zalog dežele ali iz drugih kronovin odkazanih otrobov. Izvrševati ima torej samo porazdelitev odkazane množine otrobov; sicer pa ima z zalogami otrobov dežele razpoložati tudi v bodoče izključno le centrala za krmila na Dunaju pod nadzorstvom c. kr. ministrstva za poljedelstvo.

Bržkone pa bo urad za krmila raztegnil svoje delovanje še tudi na druga krmila. Glede dobave otrobov je razločevati z ene strani ono množino otrobov, do katere dobave ima kmetovalec po § 8 ministrskega ukaza z dne 21. julija 1915, drž. zak. št. 203, pravico, z druge strani one otrobe, glede koje dobave ne obstoja takšna pravica.

A. Dolžni otrobi:

Glede prvonavedene množine otrobov izdajata naročnika vojnoprometnega zavoda za žito, gg. Jožef Urban v Mariboru, Tappeinerjev trg 5, in Franc Pišek v Orehovi vasi, na podlagi oddaje žita potrdila v dobavo otrobov (prejemalnice za otrobe). Izdajajo se pa samo glede oddaje pšenice ali rži; glede drugih vrst žita, ki se navadno ne meljejo, pa se ne more zahtevati izdaja takšnih prejemalnic.

Prejemalnice se izdajajo v izvorniku in dveh prepisih. Izvornik prejemalnice ostane v zvezki naročnika vojnoprometnega zavoda za žito. Oba prepisa, katerega eden je na belem, drugi na zelenkastem papirju tiskan, se izročita opravičenemu kmetovalcu-prejemniku. Beli prepis služi v objavljenju pravice pri občinskem uradu, ako želi kmetovalec dobiti otrobe. V tem slučaju odda beli prepis pri občinskem uradu, zelenkasti prepis pa obdrži v rokah na poznejši izkaz ob dobavi otrobov.

Občinski urad mora zahteve, kaere stavijo kmetovalci vpošiljajoč bele prejemalnice, tekoče vpisovati v seznamke. Vsaka prejemalnica za otrobe ima številko zvezka in številko prejemalnice.

Pri zaznami zahteve v seznamku se vpiše številka zvezka in številka prejemalnice, nadalje ime in bivališče opravičenega prejemnika, končno zahtevana množina otrobov. V ta seznamek se smejo vpisovati samo zahteve otrobov na podlagi prejemalnice za otrobe.

Seznamki se spisujejo književno (knjige z belim papirjem) in sicer tudi v izvorniku in dveh prepisih. Izvornik ostane v knjigi občinskega urada, prepisa se vpošiljeta, priložec od opravičenca (prejemnika) vložene bele prejemalnice za otrobe namestnikemu uradu za krmila, katero uporablja en prepis v izkaz napram centrali za krmila na Dunaju.

Na podlagi po obeh od občinskega urada vložnih seznamkov nakaže namestniški urad otrobe za kmeta. Nakaže se z nakaznico urada za krmila kakemu mlinu. Občina se o tem obvesti s prepisom te nakaznice. Občina ure otrobe prevzete sama za vse naročnike skupaj. V tem slučaju mora naročnikom odvzeti zelenkaste prejemalnice za otrobe in jih vložiti pri mlinu v svrhu oddaje otrobov. Prevzei jih pa more opravičeni prejemnik tudi sam, ki ga v to svrhu obvesti občina in ki se mora pri prevzetju otrobov izkazati z zelenkasto prejemalnico. Zelenkasto prejemalnico odvzame mlin, ko se je oddala vsa množina otrobov, na katero se glasi. Če se pa je množina oddala le deloma, tedaj se odpiše oddana množina otrobov na zadnji strani prejemalnice.

Mogoč je pa tudi za slučaj, da kmetovalec namerava uveljaviti pravico v dobavo otrobov pred vsem le glede enega dela množine. Tedaj mora to pri vložbi bele prejemalnice naznaniti občinskemu uradu. Nakaže se potem samo dotični del množine. Belo prejemalnico samo vroči v tem slučaju po izvršenem nakazu enega dela množine zopet opravičenemu prejemniku občinski urad v svrhu slučajnega dokazovanja njegove ostale pravice. A samo ob sebi se razume, da tudi v tem slučaju mlin prinašalca da nazaj zelenkasto prejemalnico, ko se je odpisala izročena množina otrobov.

Izročiti one nakazane otrobe, do katerih ima kmetovalec pravico na podlagi oddaje žita, po vojnoprometnem zavodu za žito, smejo mlinci le na podlagi zelenkastih prejemalnic. Bele prejemalnice služijo zgolj v dokazovanje pravice pri občini. Nedopustno je brezpogojno, da bi mlin otrobe oddajal proti beli prejemalnici.

Otrobi se smejo oddati le tedaj, ako se predloži dobavno nakazilo namestniškega urada za krmila. Številka zvezka in pa številka prejemalnice morata samo ob sebi umevno soglašati z dobavnem nakazilu navedenima številkama.

B. Drugi otrobi:

Prošnje za nakaz otrobov, katere se ne opirajo na pravico temeljem oddaje žita, vložiti je tudi la izključno pri občinskih uradu, ako se ne podajo ustmeno, edino le uporabljajo tiskane naročne liste, ki se dobijo pri občinskih uradih. Na naročila, katera se ne vložijo pri občinskem uradu, se nikakor ne more ozirati. V naročilih je tudi navesti natančen dokaz o številu živinčet, ki je ima naročnik.

Občinski urad mora naročila tekoče zbirati, podatke o številu živinčet popreskusiti in kot utemeljeno spoznane naročbe vpisovati v poseben seznam. Tudi v ta seznam je vpisovati književno (knjige z rudičkim papirjem) in listotako v izvorniku in dveh prepisih. Izvornik ostane zopet v knjigi občinskega urada, prepisa se vposljeta namestniškemu uradu za krmila. Urad za krmila odloča potem na podlagi seznamov o nakazu zahtevanih otrobov. Mlin oddaja otrobe v tem slučaju samo na podlagi nakaznice urada za krmila in sicer izključno le v nakaznici označeni osebi ali uradu. Seveda odpade v teh slučajih predložitve in ovrzette prejemalnice za otrobe.

Pri naročbi se ne more voliti vrste otrobov, temveč vsaka vrsta otrobov se mora prevzeti brez ozira na vrsto žita kot enakovredna. Dobljeni otrobi se smejo porabljati samo v lastnem gospodarstvu prejemnika. Nedopustna je odprodaja otrobov.

Nakazano množico otrobov je plačati pred prevzetjem mlina, pri katerem so se nakazali otrobi. Prevzemna cena otrobov znaša, ako pride prejemnik v mlin po iste, 17 K 20 v za met. stot brez razločka glede vrste otrobov. Če pa dovede mlin otrobe na železniško postajo, tedaj je doplačati še 50 v, tako da znaša prevzemna cena 17 K 70 v za met. stot.

Od prevzemne cene mora mlin v vsakem slučaju plačati centrali za krmila na Dunaju, Trattnerhof, I., 70 v za meterski stot oddanih otrobov kot povrnitev stroškov.

Navedene cene veljajo brez vreče. Kupec mora torej vrečo sam priskrbeti. Ako priskrbi vreče mlin, je strankam pridržano, dogovoriti se o odškodnini.

Raznoterosti.

* **Naročnikom in prijateljem „Slov. Gospodarja“** V Avstriji je v vojsknem času mnogo listov prenehalo ali pa jih je oblast ustavila. Naš „Slovenski Gospodar“ pa kljub raznim težkočam redno izhaja in obvešča svoje čitatelje o novicah, ki se gode v ožji domovini, na bojiščih in po širnem svetu. Izdajanje lista je zdaj združeno z velikimi stroški. Radi tega se obrača upravništvo do naročnikov, da naj blagovolijo kolikor le mogoče, naročnino pravočasno poravnati. Večje število naročnikov nam dolguje naročnino še za nazaj. Da se jim list ne ustavi, jih prosimo, naj v kratkem dolžno naročnino poravnajo. Istotako pa prosimo tudi vse naročnike, ki jim je s 1. oktobrom naročnina potekla, da isto čimprej obnovijo. Ob tej priliki vabimo zopet vse tiste, ki še niso naročeni na „Slovenskega Gospodarja“, da si ga naroče. Po nekaterih župnijah je še dosti hiš, kjer še „Slovenski Gospodar“ ni udomačen. Prijatelji lista, skrbite, da se bodo tudi te hiše naročile na naše ljudsko glasilo. In naši vojaki! S kakim veseljem čitajo vojaki na bojišču, v strelskih jarkih in tudi v vojašnicah v domovini naš list. Neštevilo pisem smo že dobili, kjer naši brambovi prosijo za „Slovenskega Gospodarja“. Rodoljubi, sorodniki in vsi, ki imate kakega svojca med vojak, naročite jim naš list, ki jim bo v dežju sovražnih krogel in težavah vojaškega stanja mnogokrat najboljša uteha. — „Slovenski Gospodar“ stane za celo leto 4 K, za pol leta 2 K, za četrt leta 1 K. Naslov: Upravništvo „Slovenskega Gospodarja“, Maribor.

* **God presvitelega cesarja** se je obhajal v Mariboru prav slovesno. Proti deveti uri ponedeljek dopoldne dne 4. oktobra se je zbralo v stolnici mnogo odličnega občinstva, kakor tudi priprostega ljudstva k pontifikalni slovesni sv. maši prevzvišenega nadpatrijarha. Vsi uradi so bili zastopani. Posebno mnogo je bilo častnikov in drugega vojaštva. Cerkevna slovesnost se je končala s zaupalno pesmijo, svetim blagoslovom in s cesarsko himno. Ves dan je bilo po mestu živahno kakor ob praznikih. Brznooge gospodične so razpečavale „zlatu klasje“. K sreči kapev ni primanjkovalo do poznega večera. Vse je kazalo, kako domoljubnega mišljenja je vse prebivalstvo. To se je videlo tudi na razobešenih zastavah v hišah pri stolnici in na rotovžu.

* **Mariborsko bogoslovje.** Na mariborskem bogoslovju se je začel ta teden redni pouk. V prvi letnik so dosedaj vstopili 4 slušatelji. Na mariborskem bogoslovju bodo letos poslušali nauke tudi bogoslovci puljske škofije in goriški frančiškanski bogoslovci.

* **Franc Trstenjak.** V Gradcu je dne 2. oktobra umrl č. g. Franc Trstenjak, vpokojeni župnik sekovške škofije. Rajni je bil rojen dne 11. marca 1847 v St. Juriju ob Ščavnici. V mašnika je bil posvečen dne 23. julija 1871 N. p. v m.!

* **Naša slovenska kmetijska šola.** Opozarjamo, da je še vedno čas, se oglasiti za vstop v kmetijsko šolo v St. Juriju ob južni žel. Za kmetijsko stroko najvdušeni mladeniči, oziroma njih stariši, se naj oglasijo osebno ali pismeno pri ravnateljstvu šole v St. Juriju ob južni žel. Zahteva se starost 16 let in pa dovršena ljudska šola. Ob tej priliki opozarjamo, da je več prostih mest in stipendij za učence na razpolago. Prijatelje kmetijstva opozarjamo, naj grede mladeničem, ki želijo kmetijske strokovne izobrazbe, na roko in jih prijavijo šolskemu ravnateljstvu.

* **Slovenskim ženam in dekletom! Slovenska deca se naj vzgaja katoliško, avstrijsko a tudi odločno slovensko.** Slovenske žene, vzgajajte deco v tem smislu. A tudi na slovenska dekleta, ki so narodni stvari že toliko užug storile v zadnjih letih, se obračamo, da uplivajo v svojem krogu na izrazito slovensko mišljenje, posebno pri nežni mladini. V tem času je to najvažnejša narodna dolžnost. Žene in dekleta, izpolnjujte jo!

* **Opaža se, da vžigalice v korist obmejnim Slovincem ne gre toliko kot prej.** Dolžnost vsakega prijatelja „Slovenske Straže“ je, da rabi izključno le te vžigalice. Zahtevajte jih po vseh trafikah in prodajal-

nah! Na debelo se naročajo pri tvrdki C. Memardi v Ljubljani.

* **Opozarjajte ljudstvo na loterijo Slovenske Straže!** Nujno prosimo vse, ki žele, da onim, katerim je loterija Slovenske Straže namenjena, pripravimo lepše dni, da takoj v svojem delokrogu na primeren način opozore ljudstvo na veliko loterijo Slovenske Straže. Obračamo se s to prošnjo posebno na vlč. župne urade in na naša slavna županstva. Par priporočilnih besed z ozirom na blagi namen podjetja bi rodilo bogate sadove. Mnogo lahko store tudi vlč. gg. voditelji naših Marijinih družb, ki naj bi pomagale razširjati srečke med ljudstvo. Storile bodo s tem plemenito delo za one, ki so se in se še žrtvujejo za domovino. Vsak posameznik naj nujno pomaga, da bo uspeh loterije Slovenske Straže tako lep, kakor je lep njen namen. Žrebanje je nepreklicno že dne 26. oktobra t. l.!

* **Vpoklic 18letnih črnovojnikov.** Črnovojniki letnika 1897, ki morajo dne 15. oktobra pod orožje, naj se zglasijo ta dan vsaj do 11. ure dopoldne pri svojih polkih. Seboj naj prinesejo če le mogoče, dobre, trdne čevlje, volneno perilo, volnene nogavice, ozir. cunjje. Tudi naj vzamejo seboj jedilno orodje, škodelico za jed, krtačo in vsaj za en dan hrane.

* **Prebiranja 50 do 55letnih ne bo.** Na Ogrskem je razširjena vpst, da se utegne vršiti v najkrajšem času prebiranja 50 do 55letnih moških oseb. Temu nasprotno se poroča iz Budimpešte dunajskemu listu „Neue Freie Presse“, da so vse tozadevne vesti ničeve ter da vlada ne namerava razširjati črnovojniške zavezanosti na moške osebe, stare od 50 do 55 let.

* **Komu iz letnikov 1873. do 1877. ni treba iti na nabor?** C. kr. ministrstvo za deželno brambo je sporočilo na vprašanje, ali so dolžni iti na nabor po razglasu „M“ tudi oni črnovojniški obvezanci letnikov 1873. do 1877., ki so služili v skupni armadi, v mornarici, v deželni brambi ali v žandarmeriji in so morali vstopiti v vojaško službo že povodom mobilizacije na podlagi takratnih vpoklicnih naznanil ali po dolobrih svoje vojaške ali domembne izkaznice, pa so bili odpušteni še v miru ali v vojni, da so te osebe, ako se na odpustjenju še sedaj pravno veljavna, pa samo po sebi umijivo točke 8 zgoraj omenjenega razglasa „M“ oproščene natora in se jih tudi ne pritegne k črnovojniški službi z orožjem, do čler omenjena odpustjenja ne bodo razveljavljena.

* **Deževje in povodnji.** Zadnje dni prejšnjega, in prve dni tekočega tedna je skoro neprestano deževalo. Ponekod so bili hudi nalivi. Reke in potoki so izstopili. O tem smo dobili sledeča poročila: **P e s n i c a:** Dolina od meje šentiljske župnije do lajtersperskih hribov in dalje proti St. Lenartu je mestoma popolnoma pod vodo, tako da bi skoro lahko s čolnom vozil po teh poljanah. Grozdje in poljski pridelki deloma gnijejo, ozimna še skoro nikjer ni posejana. — **R a d g o n a:** Njive in travniki ob Muri so preplavljeni. Škoda izredno velika. — **P o d č e t r t e k:** Obotselske nižave na štajerski in hrvaški strani so pod vodo. Vsi pritoki Sotle so izstopili. — **S a v i n j s k a d o l i n a:** Vsled trajnih nalivov je Savinja tako narastla, da je prestopila bregove. Voda je na mnogih krajih vdrla v hiše. Ljudje so se morali rešiti na višje ležeče kraje. — **C e l j e:** Nalivi v četrtek, dne 30. sept. in v petek, dne 1. okt., so povzročili v celjski okolici velike povodnji. Voglajna je sla čez bregove in poplavila vsó okolicó od Grobelnega do Celja. Tudi drugi manjši potočki okoli Celja so silno narasli in v posameznih hišah so dobili v kleti vodo.

* **Miglajji za kmete.** Glede navijanja živinskih cen bodo srdnje odsedaj nastopale kolikor mogoče enotno. Dobile so tozadevna navodila, ki za kmeta, kolikor nam znano, niso neugodna. — Informira se nas, da imajo orožniki nalogo, na takten način nadzorati, ali se ne navijajo cene pri prodaji živine in zato se jim cene morajo povedati. S tem popravljamo našo notico, objavljeno v št. 37. — V imenu Slov. Kmečke Zveze je zaradi oddaje fizičar, leče in graha ter radi izvoza vina posredoval posl. dr. Korošec. Obojna zadeva je v toku.

* **Tržne cene v Gradcu.** Debeli voli 268 do 284 K, srednje debeli 248 do 264 K, suhi 232 do 244 K; debele krave 240 do 272 K, srednje debele 180 do 236 K, suhe 160 do 176 K; biki 230 do 280 K, mlada živina 220 do 260 K; sveta 286 do 316 K, izjemoma 320 do 324 K; mlade svinje 460 do 490 K, debele svinje 450 do 460 K, srednje debele 430 do 440 K, mesne svinje 440 do 450 K; ovce 260 do 230 K. (Pri goveji živini veljajo cene za 100 kg žive teže, pri teleh, svinjah in ovcah za 100 kg mrtve teže.) Seno 100 kg: sladke 11 do 12.— K, kisle 10.— do 11.—, slama 7.— do 8.50 K; pšenica 41.50, rž 33.50, ječmen 30.80, koroza 35 proso 50 K, oves 27.30 K, ajda 50 K, fižol 96 do 120 K, grašica 100 do 160 K, leča 120 K, prosoeno pšeno 130 do 146 K, pšenični zдроб 76 K, koruzni zдроб 82 do 110 K, ržena moka 47 K, pšenična moka št. 0 76 do 80 K, št. 4 65 do 70 K, št. 6 (črna) 47 do 58 K (100 kg). Jajca komad 14 do 15 v, krompir 16 do 18 v 1 kg, mleko 28 do 34 v liter. — Cena živini zopet poskočila.

* **Cena usnjev je strašno visoka.** Ako taka ostane, polovica otrok ne bo mogla po zimi v šolo, ker jim stariši ne bodo mogli priskrbeti obuvale. Opravičene ga vzroka ni, da bi cena morala tako poskočiti — za 400 do 500 odstotkov. Kmeta so uklenili v vse mogoče paragafe in odloke, zakaj pa v usnarja ne zasa-

dijo tudi kakega paragrafa. Sicer pa so, zli se mi, pred mesci tudi za usnje določili najvišjo dovoljeno ceno, ki bi morala biti v trgovinah javno pribita, a se to nikjer ne izvršuje. Ako je vlada tako visoke cene nastavila za usnje, za kakoršne se prodaja sedaj, jih naj za tri četrtinke zmanjša, ker so popolnoma krivične in neopravičeno visoke, ako pa je nižje zaukazala, a se prodajalec ne zmenijo za nje, naj jih potipa s svojimi paragafi, kakor se dela s kmeti in kmetičami na trgih. Enaka pravica za vse!

* **Izdelovanje piva se zmanjša.** Zveza alpskih pivovarj nam naznanja, da se bo odslej pivo v pivovarnah alpskih dežel variov zelo zmanjšani meri, ker ker je vojno-žitno-prometni zavod nakazal pivovarnam samo eno petino ječmena, ki so ga pivovarne dosedaj rabile. Računa se, da bodo pivovarne varile odslej le polovico navadne množine piva. Iz tega sledi, da bo povpraševanje po vinu letos še bolj živahno.

* **Razpust občinskih odborov na Štajerskem.** Občine mariborskega sodnega okraja so dobile od okrajnega odbora glede sestave občinskih proračunov za l. 1916 posebno navodilo, v katerem se naglašajo, da mora pri seji, v kateri se obravnava proračun, biti navzočih najmanj dve tretjini članov obč. odbora. Ker era radi vpoklica mnogih mož pod orožje ne bo mogoče doseči, naj župan vpokliče v odbor pri zadnji volitvi izvoljene nametnike. Ako pa so tudi ti v vojaški službi in se na nočen način ne da doseči sklepčnost, se naj to poročila deželnemu odboru, kateri bo v tem slučaju odredil razbust obč. odbora. Dosedanji župan bo potem najbrž določen za vladnega komisarja. V pomoč mu bo določenih nekaj mož kot svetovalci. Menda so enaka navodila izdala za vse okraje na Štajerskem.

* **Kadet Sturm živi!** Kadet Sturm, o katerem se je razglasilo, da je padel, je pisal dne 30. sept. prof. dr. Medvedu, da je živ in zdrav. Hvala Bogu!

* **Odlikovani slovenski vojaki.** Srebrno hrabrostno kolajno so dobili: Desetnik Ivan Babič ter infanterista Ivan Slamnik in Mertin Damš, vsi pri 125. črnovojniškem bataljonu. Bro asto hrabrostno svetnjo so dobili: Albert Teršavec, Matja Voršič in Ivan Agrež, vsi pri 26. domobranskem pešpolku. (Opomba uredništva: Naše prijatelje na bojiščih in tudi domačine, ki dobijo poročila o odkovanju slovenskih vojakov, prosimo, da nam poročajo o odkovanju naših junakov!)

* **Odlikovan je bil najbrabrojši med hrabrini,** naš slovenski rojak Franc Vešer, slabai narednik, doma pri Sv. Pavlu pri Preboldu, s srebrno hrabrostno svetinjo. Odlikovanje služi že čez 13 mesev zmiraj v bojni črti pri domačem pešpolku št. ... To odlikovanje nam ostane v spominu tembolj, ker mu jo je pripel naš prevzvišeni prestolonaslednik Karl Franc Jožef. Čestitamo našemu odlikovancu. Pozdrav vsem čitateljem in domačim om. Narednik Janez Mikša.

* **General Boroevič odlikuje hrabrost obmejnega Slovence.** Kovaški mojster in posestnik v St. Ilju v Slov. goricah g. Andrej Prind je dobil od generala Boroeviča sledečo, od njea lastnotno podpisano priznanico: „St. 1751. Četorodni And. Princ-u od oddelka strojnih pušk št. ... V priznanje Vaše izredne hrabrosti pred sovražnikom kot predmojster pri oddelku strojnih pušk v bojih pri Sv. Maržnu (Dobrodska gorska planota) od 4. do 12. julija 1915 Vam podelim srebrno hrabrostno kolajno. Na bojišču, dne 13. avgusta 1915. Boroevič, general infanterije.“ — Čestitamo!

* **Štajerski Slovence v italijanskem ujetništvu.** Poddesetnik Fr. Čepin nam piše v italijanskega ujetništva: „Naznanjam vsem znancem in prijateljem, da sem v italijanskem ujetništvu, odkoder pozdravljam vse znance, prijatelje in sosedje ter drage bralce „Slov. Gospodarja“! Vaš prijatelj, s'n itd. poddesetnik Fr. Čepin, doma iz Z. Marija Zagorje, vas Bistrica.“

* **Junški slovenski letalec.** Kleklove „Novine“ poročajo: „Junija zadnje dni je eden ruški rakostroj letel proti našim postojankam, da b ruskoga preganó. Raski letalec, naj vujti more, se zdigal d e e z ro metrov visoko; naš za njim i v toj višni naravale iz našega stroja četovodja Hožjan Štefan z Dolnje Lendave ruški rakostroj i ga dostrel. Hožjan je za to junstvo imenovan za stražmeštra pa odl kovan z hrabrostno svetinjo. Vršili nas batrvno t slovenske krvi.“

* **Oddaja modre galice v l. 1916.** Modro galico za škropljenje trt l. 1916 bo silno težko dobiti, morda niti ne, in če se bo dobila, bo stala, kakor sedaj vse kaže, od 3.50 do 4 K kilogram. C. kr. kmetijska družba kranjska je že storila vse potrebne korake, da se ji morda vendar le posreči dobiti nekaj modre galice, ki jo bo v najboljšem slučaju morala takoj prevzeti in plačati. Ves riziko pa družba ne more prevzeti, ker ne ve, kako bo spomladi l. 1916, a skoraj smemo biti gotovi, da do takrat se ne bo miru, da bo galica morda torej še dražja, in če se sklene tudi mir, ne dobimo pravčasno tujega bakra, oziroma modre galice, kar bi drugače povzročilo zaizanje oca. Kmetijska družba torej ne more tozadevno kupčijo kar na slepo sreče že sedaj skleniti in tudi ima zad stí denarja, da bi potrebno svoto v gotovini založila. Če družba kupi že sedaj bakreno galico, more to storiti le pod pogoji, ki ji zajamčijo vsestransko varnost. Kmetijska družba bo torej naročila le tisto modro galice, za kolikor dobi v najnižji možni ceni naročil, ki pa morajo biti naprej plačana. C. kr. kmetijska družba kranjska prične takoj sprejeti ti naročila na modro galico za l. 1916, ki naj se ji nudoma dopošljejo, ter je plačati z naročitvijo vred za vsak kilogram po

3 K 50 v. Če bo sedanja kupna cena višja, bo doplačati, če bo nižja, se preostanek vrne. Če naročitev v sled nedostajne blaga ne bo mogoče izvršiti, bo seveda družba denar takoj vrnila z običajnimi obrestmi. Kdor galico naroči in jo seveda takoj plača, jo je zavezan prevzeti po končni veljavni ceni, če bi tudi pomladi tržna cena padla, česar se pa bržkone ni nadejati. Na naročila brez plačila se družba ne more ozirati.

* **Mlačev žita.** Z. dežele se nam poroča: „Vsled zadnjega dolgotrajnega deževja bo skoro nemogoče vso žito zmlatiti do 20. oktobra, kakor je bilo uradno določeno. Mnogi še oziroma niso posejali, koruza je še na polju, fižol še ni zmlačen. Nemogoče je sedaj kar v naglici pri skromnih deževskih močeh vso delo naenkrat opraviti.“ — (Naredite po običajni ulogi na glavarstvu, da se vam da odlog za mlačev. Ured.)

* **Najvišje cene za svinjsko mast in meso na Ogrskem.** Da se zabrani nečuvano navijanje cen za svinjsko mast in meso na Ogrskem, bo ogrska vlada razglasila te dni najvišje cene za svinjsko mast in meso na Ogrskem.

* **Pismeno dovolilo za prevažanje otrobov.** Stajersko namestništvo razglasa, da se smejo otrobi po železnici in po pošti prevažati le tedaj, če je pridjano za vsako pošiljatev otrobov dotičnemu tovornemu listu tudi pismeno dovolilo, katero mora izdati oddelek za živilska krmila stajerskega namestništva v Gradcu.

* **Prodajna cena živine na živilskih potnih listih.** Mariborsko c. kr. okrajno glavarstvo je odredilo, da morajo biti na živilskih potnih listih uradno označene prodajne cene za prodano živino. Namen odredbe je, da se zabrani neprimerno velik dobiček živilskih prekupevcv. Prodajna cena za prodano živinice se pa more šele takrat uradno označiti na živilskem potnem listu, ko je bila dotična živina za gotovo ceno dejanski prodana. Za živino pa, ki se ni prodala in ki se šele žene v svrhu prodaje na sejm, sicer ni treba uradno označiti prodajne cene na dotičnih živilskih potnih listih, toda tudi v tem slučaju se priporoča občinam, da se cene, za katero je bila živina na sejm prodana, uradno označi na živilskem potnem listu.

* **Odredbe glede žlahtnega kostanja.** C. kr. namestništvo je na okrajna glavarstva izdalo odredbo, po kateri se mora letos posebno paziti na to, da se ves žlahtni kostanj pobere in ohrani v korist domačemu prebivalstvu. Vlada naravnarava odrediti, da bi se iz kostanjeve moke pekeli kruh, ki je baje zelo trpežen in užiten. Okrajna glavarstva morajo poročati namestništvu, v katerih občinah so kostanjevi sadonosniki, oziroma gozdovi, koliko kostanja je pričakovati letos, kake so krajevno običajne cene in kaj je politična oblast ukrenila glede pobiranja kostanja. Občinska predstojništva morajo odrediti vse potrebno, da se ves kostanj pravočasno pobere. V to svrhu se lahko uporabijo tudi vojni ujetniki.

* **Živila za vojne ujetnike-poljedelske delavce.** Vojno ministrstvo je zaukazalo uveljaviti ujetniških taborišč, da smejo oddajati občinam, ki dajejo ujetniškom delo, gotova živila, kakor povojeno meso, ribe, koruzno moko in konzerve po običajnih cenah. Ta živila se pa smejo uporabiti samo za vojne ujetnike, ki jih je najela občina za razna poljska dela.

* **Cena krompirja** je določena za Kranjsko, Stajersko in Koroško tako-le: Pri prodaji na drobno (do 1000 kg) bo cena v mescu oktobru in novembru K 13,30, v decembru K 14, v januarju K 14,28, v februarju K 14,70, v marcu 15,40, v aprilu K 16,10, in v maju K 17,50. Pri prodaji na debelo: v oktobru in novembru K 9,50, v decembru K 10, v januarju K 10,20, v februarju K 10,50, v marcu K 11, v aprilu K 11,50 in v maju K 12,50. Stroški prevoza na železniško postajo (zadene prodajalca. Trgovci bodo tedaj imeli pri 1000 kg krompirja dobička 40 do 50 K, ko ga bodo prodajali na drobno.

* **Uradno določene cene za fižol in druge vrste stročnic.** Z ministrsko odredbo z dne 21. septembra so se uradno določile cene stročnic. Te cene so: za lečo in grah 55 K, za jedilni fižol 40 K in za krmilni fižol 30 K za 100 kg. Te cene veljajo do nove žetve 1916. V cenah so započeti tudi strški za vožnjo do skladišča, kjer se blago prevzame po vojno-žitno-prometnem zavodu. Ministrska odredba omenja, da morajo pridelovalci tri četrte letošnjih pridelkov stročnic oddati vojno-žitno-prometnemu zavodu, le eno četrtno sme pridelovalec obdržati za svojo uporabo in za seme.

* **Zasega bakrene galice.** Poljedelsko ministrstvo razglasa, da je vlada zasela bakreno galico.

* **Divji kostanj.** Upravna komisija c. in kr. vojaško-oskrbovalnega skladišča v Mariboru nam naznanja, da kupi vsako množino divjega kostanja in ga plača po 12 K 100 kg. Divji kostanj se sprejema pri vojaškem oskrbovalnem skladišču v Mariboru.

* **Pogreši se:** Stefan Lörger, od 26. domobranskega pešpolka, vojna pošta št. v. 48, o katrem je bilo znano, da se nahaja v ruskem ujetništvu. Prosi se, če kdo kaj ve, v kajerejn kraju se nahaja, da bi sporočil njegovi zalujoči ženi: Karolini Lörger, Konuško št. 8, Mošta Smarje pri Jelšah.

* **Vihar usmrtil 500 oseb.** V srednjameriških zalivih v Mohiki, Louizani in Misisipi je te dni razsajal grozen vihar, ki je zahteval čez 500 človeških žrtev. Razbitih je bilo 350 manjših in poškodovanih veliko število večjih ladij.

Dopisi.

* **Maribor.** Dne 4. t. m. je umrl uslužbenec južne železnice, Franc Kokol.

* **Maribor.** V pretečenem tednu je bilo v Mariboru 6 slučajev skratice in 2 slučajev griže.

* **Maribor.** Pomanjkanje petroleja je nastalo v našem mestu v zadnjih dneh zelo občutno. Skoraj v nobeni trgovini ga ni dobiti. Zatrjuje se pa, da to pomanjkanje ne bo trajalo delj časa.

* **Sv. Peter pri Mariboru.** Iz ruskega ujetništva se je oglasil Alojzij Toplak, posestnik v Metavi. Bil je od začetka vojske kot črnovojnič prideljen posadki v Przemyslu. Prestal je tedaj dvojno obleganje. Sedaj je zdrav v — Tškentu. Kakor so poročali časniki, je od tam zbežalo 88 naših ujetnikov v Perzijo, kjer so sedaj na varnem pri našem konzulu. — Zglasil se je iz Rusije tudi Jurij Pečar, ki pa je šel v vojsko šele v februarju 1915. Pisal je že devet dopisnic in šele pismo je prišlo v roke ženi, kjer toži, da mu ne odgovori na njegovo pismo. Pravi, da je ž njim še „več Slovencev iz našega ljubega kraja.“ A

delajo pri nekem baronu. Ženi piše tako: Prosim Te iz svojega do Tebe in vseh mojih otročičev ljubečega srca, da ne pozabite na Boga in Mater božjo. Prosim Te, ljuba žena, odpusti mi vse, kar sem Te kdaj razžalil. Uči otročiče, kakor se spodobí in se v voljo božjo vdajta tako, kakor sem se jaz. Ljuba moja hčerka Pepika, prosim te iz tujega kraja, da ubogaš svojo mater in ne pozabiš na četrto božjo zapoved. Tudi ne pozabi moliti in prositi ljubo gorsko M. božjo, da bi jaz še enkrat prišel zdrav domov in se vsi srečno videli. Prosite mi za zdravje, da bom vedno tako zdrav, kakor sem sedaj. Hvala Bogu večnemu gor v sveta nebesa, Amen.

* **Sv. Križ nad Mariborom.** Naše vrlo ljudstvo pokaže ob vsaki priliki, kako mu bije srce za domovino in za slovenski narod. O tem priča neštivilno slavnosti in veselje, katere so se vršile zadnja leta v naši gorski vasi. Sedaj ob času vojske se prirejajo domoljubne slavnosti, da da ljudstvo duška svoji ljubezni do domovine in visoke vladarske hiše in da se proslave vsi za potek vojske velevažni dogodki. Lepa je bila slavnost dne 18. avg., posebno pomenljiva pa je bila slavnost v znamenju zrna žitnega klasa v nedeljo, dne 3. okt. Mešani pevski zbor je zapel par mičnih pesmic, deklamirala se je lepa pesem, katero je zložil nepozabni pesnik S. Gregorčič „Kmetška hiša“, slavnostni govornik, nadrevizor Vlad. Pušenjak iz Maribora, je opisal pomen slavnosti in podal jasno sliko gospodarskega boja in njegavi sijajni uspeh; domači preč. g. župnik, kateri si je stekel za prireditve na več zaslug, se je v lepem govoru spominjal imenčana Nj. Veličanstva, presvitlega cesarja Franca Jožefa I., katerega se hvaležno spominja vse ljudstvo v celi župniji, ter pozival navzoče, da se naj prihodnji dan pri sv. maši spominjajo sivolasega vladarja in prosijo Vsemogočnega, naj mu podeli še dolgo življenje, naj mu pa tudi dodeli kmalu dočakati sijajno zmago in zaželjen mir. S cesarsko pesmijo se je zaključila pomembna domoljubna slavnost, katere bo ostala vsem udeležencem v najlepšem spominu.

* **Sv. Križ nad Mariborom.** Pretekli teden sta se v tukajšnji okolici klatila dva sumljiva vojaka, ki sta italijanski govorila. Nekateri občani so to sporočili županu g. Galundru, kateri se je takoj podal na lov. Posrečilo se mu je, oba vojaka, ki sta očividno dezertirja, prijeti. Odnaljo so ju v Kamnico, kjer so ju izročili orožništvu.

* **Sv. Rupert v Slo. gor.** Letalec Jakob Fras, ki je „Slovenskemu Gospodarju“ že marsikatero zanimivost povedal iz zračnih visotin, je nevarno zbolel in pisal svojim starišem: „Molite za me, mogoče Vam pošiljam zadnje pozdrave!“

* **Ptuj.** Dne 28. septembra je prišla tukajšnja mestna policija na kolidvoru nčko Frido Klemenčič, ki se je pripeljala iz Ljubljane. Frida Klemenčič, ki je po poklicu blagajničarka, je osamljena hudotelstva.

* **Sv. Urban pri Ptuj.** Pratečeni četrtek je zabodla krava tukajšnje Elizabete Simončič, ko je kravam pokladala krmo. Smrtno-ovarnovo poškodovano so spravili v ptujsko bolnišnico.

* **Sv. Lovrenc na Drav. polju.** Na god sv. Mihaela je v Gospodu zaspal eden najstarejših mož naše župnije, 86letni kmet Janez Predikaka iz Pieter. Bil je skrben gospodar, vrl in zaveden narodnjak, zvesto in neobčično je izpolnjeval svoje dolžnosti do Boga, domovine in svojega stajna ter je vzgojil zavedne otroke. Odkar se tiska „Slovenski Gospodar“ — torej skoro pol stoletja — je bil njegov naročnik. Tudi zadnja leta, ko so mu že pojemale moči, je željno čakal, da so mu prinesli list od pošte ter ga je še vedno zvesto prečtal. Bog mu je dal učakati lepo število let na zemlji, tam pa mu naj podeli večni mir in pokoj!

* **Sv. Andraž v Leskoveu.** Dne 27. septembra se je proti 10. uri zvečer nahajal na patrolji orožniške postaje. Srečal je med drugim tudi kmečka sinova Antona Arnuš in Martina Vindiš, ki sta pozdravila orožnika in šla dalje. Ko sta se nekoliko oddaljila, sta začela metati kamenje na orožnika. Stražmojster je oddal strel iz svoje puške in krogla je zadela oba fanta v goraje stegno. Težko poškodovana so spravili še tisto noč v ptujsko bolnišnico.

* **Obrež pri Središču.** Šesti mesec že teče, kar priklepa č. g. Josipa Bedjanič huda jetična bolezen na bolniško posteljo. Niti 2 leti ni bilo dano mlademu gospodu, da bi deloval kot kaplan v Stupniku na Hrvaškem v svojem vzvištem poklicu. Blagega gospoda toplo priporočamo v močitev!

* **Poljčane.** Na italijanskem bojišču je padel učitelj Emil Zeilhofer, doma iz Poljčan. Pokopal ga je na bližnjem pokopališču njegov brat rezervni poročnik, učitelj Oton. Junaškemu slovenskemu učitelju-vojaku bodi slovenska zemljica lahka!

* **Konjice.** Dne 10. t. m., ob 4. uri popoldne, se vrši v dvorani tukajšnjega Narodnega doma koncert v prid avstrijskemu Rudečemu križu. Na vspredu je gošlanje, glasovir, solopetje, mešani zbori itd. Vsi prijatelji glasbe in nepristjene zabave se vabijo, da se udeležijo te prireditve.

* **Celje.** Vsled več dni trajajočega deževja sta reki Savinja in Voglajna tako narasli, da sta izstopili in poplaviči mnogo travnikov, vrtov in njiv. Predmestje Galerje, Lava in Zavodna so poplavljeni.

* **Slovenjgradec.** V bolnišnici v Dun. Novem Mestu je dne 29. sept. umrl vsled ran, zadobljenih na severnem bojišču, J. Farski, doma iz Slovenjgradca.

* **Gradec.** „Slovenski Gospodar“ in „Straža“ se prodajata v Gradcu pri A. Klöckl, prodajalnica za časnike na trgu Jakominiplatz.

Zadnja poročila došla v četrtek, 7. okt.

Najnovejše avstrijsko uradno poročilo.

Uradno se razglasa:

Dunaj, 6. oktobra.

Rusko bojišče.

Nobene spremembe.

Italijansko bojišče.

Na gorski planoti Vielgereuta je bil proti poldnevni popolnoma odbit močeni italijanski napad, ki se je vršil na nekaterih mestih blizu naših ovir.

Srbsko bojišče.

Nič novega.

Namestnik načelnika generalnega štaba: pl. Höfer, podmaršal.

Najnovejše avstrijsko uradno poročilo.

Berolin, 6. oktobra.

Severoizhodno bojišče.

Armađna skupina general-feldmaršala pl. Hindenburga. Sovražnik je napravil včeraj, dne 5. oktobra, večje napade med jezerom Drisvjaty in Krenom. Napadi so bili odbiti. Nekaj začasnih uspehov je sovražnik dosegel pri Kosjanyju in južno od jezera Viszniev. S protinapadi je nastal položaj za nemške čete zopet tak, kakor je bil poprej, pri čemur je imel sovražnik težke izgube.

Armađna skupina general-feldmaršalov prince Leopolda bavarskega in pl. Mackensena. Položaj je popolnoma nespremenjen.

Armađna skupina generala plem. Linsingen. Na ozemlju zahodno od Czartoryska so se razvili boji.

Francozi v Solunu.

Francozi so dne 5. t. m. začeli v Solunu izkrcovati svoje čete. Ne samo civilne, temveč tudi vojaške oblasti so jih pristrčno sprejele. V nobenem oziru se jih ni oviralo.

Francozi in Angleži.

Francozi in angleški poslanik v Sofiji sta izjavila bolgarski vladi, da se pridružujeta zahtevam Rusije ter da njiju vladi umakneta vse dosežane ponudbe.

Grčija za Srbijo.

Ministrski predsednik Venizelos je v grški poslanski zbornici izjavil: Grčija bo natanko izpolnila vse dolžnosti, ki so zadržane v grško-srbski pogodbi, tudi v slučaju, da bi vsled tega morala Grčija, kar bi sicer obžalovala, nastopiti proti Nemčiji. Venizelos meni, da je Grčiji v korist, ako se postavi ob stran četversporazuma. Njegove izjave je zbornica odobrila s 50 glasovi večine.

Ker se kralj ni strinjal z vsebino tega govora, je moral Venizelos odstopiti. Sicer pa je dvomljivo, ali bo pod kakim novim ministrskim predsednikom Grčija zavzela drugo stališče. Mogoče bomo slišali druge besede, a drugih dejanj ne bomo videli.

Rusija bo napovedala vojsko.

Iz Petrograda se poroča, da Bolgarija ni dala na zadnje rusko zahtevo dovoljnega odgovora in da bo vsled tega Rusija v kratkem napovedala vojsko Bolgariji. Bolgarska vlada je z ozirom na opozicijo s tem rešena velike zagate, ker njej ni treba napovedati vojske Rusiji.

Pariški list „Journal“ objavlja izjavo ruskega zunanjega ministra Sasonova, ki je rekel, da je vse zastoj, spraviti Bolgarijo na pravo pot. Ruski poslanik v Sofiji je že dobil od svoje vlade povelje, naj zapusti Sofijo. Tudi poslaniki Francije, Anglije in Italije so pripravljeni na odhod.

Italijani čez Albanijo v Srbijo.

Govori se, da bo tudi Italija podpirala Srbijo proti nam in Bolgariji, toda svojih čet ne bo izkrcala v Solunu, temveč v gorati Albaniji. Italija je pri vsaki reči najbolj neumna.

Listnica uredništva.

O r m o ž: Čitajte današnji članek: „Naša zemlja.“ Glede vinskih cen pa najdete na prvi strani članek iz prejšnjega g. Kosijska. — Orehevc pri Radgbi: Naslov nam ni znan. — Celje: Nam zelo ustrezete, ako nam večkrat pošljete kaj novega. Pozdrave!

Loterijske številke.

Gradec, dne 29. septembra 1915: 23 67 25 17 15
Linc, dne 2. oktobra 1915: 61 35 22 77 50

Dober tek
Je dobra stvar!
Zanemarjaj je nikar!

Dober tek
imaš vsak dan, ako ga vživaš

FLORIAN

Želodčni liker „FLORIAN“ je pripravil tek in prebave marškomu, ki je zaman kupal draga in nepriljetna zdravila!

Naslov za narečila: „FLORIAN“, Ljubljana.

Ako naročite
in to nemudoma storite,

- 1 srečko avstrijskega Radečega križa
- 1 srečko ogrskega Rušečega križa
- 1 srečko budimpeštanske bazičke
- 1 dobitni list 3%, zemlj. srečk iz l. 1880
- 1 dobitni list 4%, agrske hip. srečk iz l. 1884

Mesečni obrok za vseh pet srečk ozir. obitnih listov samo 5 kron

12 žrebanj vsako leto, glavni dobitki 630.000 K

dobite igralno pravico do debitkov ene turske srečke v znesku do **4000 frankov popolnoma zastonj.**

Pojasnila in igralni načrt pošilja brezplačno

Srečkovno zastopstvo 15, Ljubljana.

Preklic.

Jaz podpisana Jozefa Skof, vžikarica iz trga Sv. Trojica v Slov. gor., prekličem vse zlobne govornice zoper Julijano Potočnik, katere sem nepremišljeno in brez vseh vzrokov govorila. Zahvaljujem se ji, da mi je odpustila in odstopila od tožbe. Ta preklic se oklicuje pri farni cerkvi pri Sv. Trojici in natisne v „Slov. Gospodarju“, „Slovencu“ in v „Straži.“ Vse stroške se zavežem sama plačati.

V št. Lenartu, dne 1. oktobra 1915.
Jozefa Skof l. r.

Ložno pri Rogateu.

Zahvalna nedelja na Ložnem se bo letos obhajala predzadnjo nedeljo oktobra t. j. 24. in ne kakor navadno zadnjo nedeljo.

Velečastiti gospodje župniki naj blagovolijo ljudstvo na to spremembo v cerkvi opozoriti.

Župni urad Sv. Florijan ob Boču.
Dav. Roškar župnik.

Anton Nudi,
mizarski mojster priporoča svojo bogato zalogo lesenih mrliških rakev po najnižjih cenah. Svojo zalogo ima pri magdalenski cerkvi na starem prostoru v Mariboru Tržaška cesta št. 11. 636

Opravična številka A IV 224/15-14
Prostovoljna sodna dražba nepremičnin.

Pri c. kr. krajnem sodišču v Celju, o. d. IV je po predlogu Franca Klina kot kuratorja Jakoba Kanduscher, kot dediča po dne 19. aprila 1915 v Lavi št. 9 umrli Aai Kanduscher na prodaj po javni dražbi sledeča nepremična, za katero se je ustanovila pristavljena izklicna cena in sicer posestvo vl. št. k. o. Medlog obstoječe z pogorelo hišo in stavbene parcele št. 110 s še stoječim gospodarskim poslopjem, parcela št. 679 in 228 njive in št. 229 in 233, travnika za katero se je ustanovila izklicna cena v znesku 3000 K.

Dražba se bo vršila dne 16. oktobra 1915 ob 9. uri dopoldne pri podpisani sodnji soba št. 10. Penubbe pod izklicno ceno se ne sprejmo. Na posestvu zaarovanim upnikom ostanejo njihove zastavne pravice brez ozira na prodajno ceno.

Prodajalec si pridrži 8 dni pomisleka za izjavo, da odkloni prodajo.

Dražbene pogoje je mogoče vpogledati pri podpisani sodnji soba št. 13.

C. kr. okrajno sodišče Celje o. d. IV. dne 29. sept. 1915. 594

Tvrčka
Milan Hočevar Celje

Glavni trg št. 10, tik farna cerkve.

Naznanjam, da v moji trgovini dobivate zanesljiva kaljiva semena za polje in vrte po solidni ceni.

- Posebno priporočam od predenča očiščeno:
- Domače ali konjsko deteljno seme,** potem **Lucerner ali namška,**
 - Inkarnat** za enkrat kositi,
 - Esparel,** takozvana vočna detelja,
 - Travnino seme** za mokre in suhe travnike,
 - Korenjevo seme,**
 - Runkelnevo repo,** rdeče dolgovate, rumene dolgo in okroglo,
 - Svinjske salate.**

Vseh vrst semen za vrte, kakor tudi radeže in žveplo za vinograde.

Obilnega obiska pričakuječ biležina z velaspoštovanjem

Tvrčka M. Hočevar Celje
Glavni trg št. 10, tik farna cerkve
trgovina špeceriljskega blaga.

Pozor kmetovalci!
Kupujem volno, vinski kamen, vossek in suhe gobe.
Ivan Ravnikar, Celje,
veletrgovina.

Zdole pri Vidmu (Sped. tajersko).
Dobro, pristno, rdeče in belo vino se še kupi. Daljna pojasnila se dobe pri Iv. Černoga, trgovca, Zdele, osebno ali po pismenu. 575

„Kapljice za svinje“ Cena 1 steklenice je 1 krono.
Gospod A. H., Sv. Križ, piše:
Hvala Vam za priposlano zdravilo: Svinjske kapljice za rdečico: **Uspeh vrlo povečjal!**
Gospod Janez K. piše:
Prav dobro pomagalo!
F. PRULL,
Maribor, Glavni trg št. 15 462

Občinski tajnik
s 28letno prakso, v pisavi in govoru zmožen slovenskega in nemškega jezika, vojašine prost, želi svojo službo spreminiti. Zmožen je tudi za več občin uradovati. Naslov se izve pri uradništvu „Slov. Gospodarja“ pod „Občinski tajnik št. 591.“

Trgovina tiskarne sv. Cirila
Maribor, v izotni hiši Korodba cesta št. 6

Glavni trg št. 10, tik farna cerkve

Trgovina špeceriljskega blaga

Manufakturno trgovino J. FAULAND v Ptujju se najbolj priporoča.

Kmečka hranilnica in posojilnica v Ptujju
registrovana zadruga z neomejeno zavestjo.

Uradne ure od vsake nedelje, vsak petek in vsak srijnski dan od 8. do 12. ure in vsako nedeljo od 8. do pol 12. ure dopoldne. Vpisnice in izplačila se redno sumo ob uradnih urah. Pojavila se dajejo vsak dan od 3. do 12. ure dop.	Hranilne vloge obrestuje po 5%, od 1. in 15. v mescu po vsakem in do 15. in zadnjega pred drigom. Nevsidigujna dajata se koncem junija in decembra vsakega leta pripeljejo glavnici ter kakor to-le obrestujejo. Sprejemajo se hranilne kapljice drugič zavedov kot vloge, ne da bi se pri tem obrestovanje kaj praktično in ne da bi stranca izšla pri tem kakih potov ali silnob. Na razpolago so strankam brezplačne pošne hranilne polonice št. 118.000 in donatni nabiralnici.	Posojila se dajejo na vknjižbo po 5%, do 6%, na vknjižbo in podobno po 6%, na mesice po 6 1/2%, na mesece vsakih šestih let in takoli račun pod ugodnimi pogoji. Prejemajo se obilgovi pri drugih navodih in možnostih počinje na sodnjo na vknjižbo in izbere vknjižbo čim posojilnica brezplačno stranka plača samo hotate

Narodnoobrambni Vestnik.

Velika efektna loterija „Slovenske Straže“ v Ljubljani

v podporo revnim otrokom ter vdovam in sirotam padlih vojakov in invalidom.

Ta loterija obsega 1715 dobitkov v skupni vrednosti 20.000 K. Srečka 1 K. Žrebanje nepreklicno dne 26. oktobra t. l. ob 6. uri zvečer.

IGRALNI NAČRT

druge efektne loterije „Slov. Straže“
dovoljene za leto 1915.

Žrebanje se vrši javno 26. oktobra 1915 ob 6. uri zvečer v „Ljudskem domu“ v Ljubljani, Streliška ulica št. 12.

Loterija obsega 1715 dobitkov, in sicer 65 večjih in 1650 posraskih dobitkov. — Dobitki se ne odplačujejo v denarju.

Seznam dobitkov:

Vsak teh dobitkov ima 5 pred-dobitkov in 5 zadobitkov v vrednosti po 20 K to je	1 dobitek v vrednosti	5000 K
	1 dobitek v vrednosti	1000 K
	1 dobitek v vrednosti	500 K
	1 dobitek v vrednosti	300 K
	1 dobitek v vrednosti	200 K
50 dobitkov v vrednosti po 20 K		1000 K
Vsak teh dobitkov ima 5 pred-dobitkov in 5 zadobitkov v vrednosti po 10 K to je	10 dobitkov v vrednosti po 100 K	1000 K
	100 dobitkov v vrednosti po 10 K	1000 K
Vsak teh dobitkov ima 15 pred-dobitkov in 15 zadobitkov v vrednosti po 5 K to je	50 dobitkov v vrednosti po 50 K	2500 K
	1500 dobitkov v vrednosti po 5 K	7500 K
	1715 dobitkov v vrednosti	20000 K

Žrebanje se vrši v navzočnosti c. kr. notarja na sledeči način:

Postavi se dve srečonosni kolesi, od katerih prvo (I) vsebuje številke 1 do 99 in listič z dvema ničlami (00), drugo (II) pa številke od 1 do 999 in listič s tremi ničlami (000).

Istočasno se dvigneta iz kolesa I in iz kolesa II po ena številka. Ti dve dvignjeni številki tvorita izžrebano številko srečke, in sicer tvorijo številke, dvignjene iz kolesa I, tisočice, številke, dvignjene iz kolesa II, pa stotice, desetice in enice.

N. pr.: Ako se dvigne iz kolesa I številka 30, iz kolesa II pa številka 165, dobimo izžrebano številko srečke 30165.

Ce se iz kolesa I dvigne listič z dvema ničlami (00), iz kolesa II pa številka 625, dobimo številko srečke 625. V slučaju, da sta tako iz kolesa I kakor iz kolesa II dvignjena lističa z (dvema ali tremi) ničlami, dobimo najvišjo številko srečke 100.000. Ako se pripeči slučaj, da se ponovi že izžrebana številka srečke vsled dviga iste številke tako iz kolesa I kakor iz kolesa II — takozvani „dvojni dvig“ — tedaj se smatra številka iz kolesa I kot izžrebana, iz kolesa II se pa dvigne nova številka.

Po vsakem posameznem dvigu se izžrebane številke, ko jih je zabeležil c. kr. notar, vržejo nazaj v isto kolo, iz katerega so bile dvignjene; šele potem se dvigne prihodnja številka. Na ta način se izžreba 65 večjih dobitkov, in sicer tako, da na prvo izžrebano številko odpade dobitok št. 1 itd. do 65. izžrebane številke, na katero odpade dobitok št. 65 seznama dobitkov.

Ako stoji dve ali več izžrebanih številki blizu skupaj, odpade na eno srečko lahko po več pred- in zadobitkov.

Tri dni po žrebanju izide zapisnik izžrebanih srečk in nanje odpadlih dobitkov ter se doloži vsem prodajalcem srečk, pri katerih ga lahko kupci srečk pregledajo. — Zapisnik se bo razpošiljal tudi po pošti vsem, ki bodo vposlali naprej 10 vin. v znamkah.

Zadeti dobitki se izročajo v pisarni „Slovenske Straže“ v Ljubljani od 10. novembra 1915 do 10. februarja 1916 proti izročitvi pred žrebanjem plačanih izžrebanih srečk.

Kdor ne bi mogel dobitka niti sam, niti po kom drugem dvigniti, naj na svojo nevarnost in svoje stroške doloži srečko, ki je zadela, pisarni „Slovenske Straže“, nakar se mu pošlje odpadli dobitok po pošti ali železnici na njegovo nevarnost in njegove stroške. Loterija ne prevzame v tem slučaju nikake nadaljnje odgovornosti.

Vsi dobitki, ki bi se iz kakršnegakoli razloga ne dvignili do 19. februarja 1916, zapadejo v korist loterije.

Prodajati srečke po višji ceni, kakor je določena, je prepovedano po § 438. kazenskega zakona zoper dohodarstvene prestopke. Prepovedano je tudi narejati ter prodajati nakaznice na dobitke in delne srečke.

Za narod.

Slovinci in Slovenke! Žrebanje velike loterije »Slovenske Straže« se vrši nepreklicno v torek dne 26. oktobra. Danes Vam pošiljamo igralni načrt. Kdor čita, zakaj se ta loterija vrši in kdor ve, koliko so žrtvovali naši vojaki na bojnih poljih, da nam ohranijo domovino, moral bi imeti kamenito srce, da ne bi kupil srečke. Sveta dolžnost nas vseh, ki smo ostali doma, in dobitki, ki bi se iz kakršnegakoli razloga ne dvignili do 19. februarja 1916, zapadejo v korist loterije.

bo Slovenca in Slovenke, ki ne bi imela srečke. Prav vsi Slovenci in Slovenke pomagajte pri prodaji in agitaciji za srečke! Nagovorite svoje znance, da Vam dajo kronice za srečke in potem na skupni naslov naročite več srečk skupno. To delo bodite dnizana vse prva dolžnost! Če to delo izvršimo, bomo lahko ponosni na vseh velike slovenske dobrodelne loterije. Vsak naj se žrtvuje v ta namen. Z dejanji dokažimo, da razume mo, da živimo v velikem času!

veliko loterijo? V teh časih draginje — pa kronice v loterijo? Pravijo: »Obrni vsak vinar devetkrat, preden ga izdaš,« sedaj pa naj kar sipljemo srebrne kronice in pa one papirnate po dve? Prav imaš ti in prav imajo oni. Le obračaj svoje kronice in obrni jih boš v namen, katerega hoče doseči »Slovenska Straža« s svojo loterijo. Naše narodno-obrambno društvo je med vojsko skoro jenjalo delovati, a sedaj kliče na pomoč pri najbolj potrebnem narodno-obrambnem delu. Kajti njena loterija je

jih je ta vojska najbolj udarila: invalidom, vdovam in sirotam naših padlih junakov. Na bojnem polju so dali za nas zdravje in življenje, vrnilo mi tem junakom in njihovim vdovam in sirotam kar le mogoče največ. Prvo loterijo »Slovenske Straže« je naše ljudstvo sprejelo z zadovoljstvom, ker so glavne dobitke dobile večinoma revne in potrebne osebe. Za »Slovensko Stražo« je bilo to glavni dobitok, da je njen loterijski dobitok v vrednosti 5000 K dobila obubožana družina na Notranjskem.

Dobitki so sledeči:

1 glavni dobitok v vrednosti 5000 K:

kompletna fina oprava za tri sobe in kuhinjo, obstoječa iz spalne oprave, jedilnice, salonske garniture, glasovirja in kuhinjske oprave

ali

4—6½ HP. bencin-motor, mlatilnica z dvakratnim čiščenjem, slamoreznica ali

biseri kinč, obsegajoč: 1 prstan z biserom, 1 par uhanov z biseri, 1 zapestnica z biseri, 1 zlata ura z biseri, 1 lorgnon zlata verižica z biseri, 1 zlat collier z biseri.

1 glavni dobitok v vrednosti 1000 K:

1 glasovir ali 1 vagon sortiranih umetnih gnojil ali 1 garnitura za košnjo (stroj za košnjo, stroj za obračanje, brana).

1 glavni dobitok v vrednosti 500 K:

oprava za spalno sobo za dve osebi ali 1 gepelj z mlatilnico ali 1 stroj za košnjo ali najfinejša zlata ura z dvojnimi okrovom ter zlato verižico.

1 glavni dobitok v vrednosti 300 K:

1 zlata ura z dvojnimi okrovom ter zlato verižico ali 1 slika z okvirom ali mali kosilni stroj.

1 glavni dobitok v vrednosti 200 K:

1 šivalni stroj ali 1 kolo s prostim tekom ali 1 originalna slika z okvirom ali domači kinematograf ali gramofon ali brzoparilnik s stiskacem ali kak umetniški predmet.

10 dobitkov v vrednosti po 100 K:

2 fini stenski uri, 1 ženska zlata ura z verižico, 3 zlate ure, 1 jeklen plug, 1 slamoreznica, 1 šivalni stroj, 1 preša za sadje in grozdje ali slike v enaki vrednosti, stroj za robkanje, osipalnik, kultivator i. t. d.

50 dobitkov v vrednosti po 50 K:

5 zlatih verižic, 5 zlatih ženskih ur, 5 salonskih stenskih ur, 5 Omega srebrnih ur z verižico, 2 decimalni tehtnici, 1 stroj za rezanje repe, 1 slamoreznica, 2 fini nastropni svetilki, 2 fini umivalni opravi, 2 čistilnici, 3 garniture srebrnih žlic, vilic in nožev, 10 slik z okvirom, 3 kukala, 2 garniture za čaj, 2 kavni garniture i. t. d.

50 dobitkov v vrednosti po 20 K:

posode za čaj, kavo in mleko, srebrne verižice in ure, garnitura srebrnih žlic za kavo, srebrne doze za cigarete, nastavki za pecivo, stroji za rezanje mesa, košare za kruh, aparati za brijenje, stroji za rezance, balanc-tehtnice za 5 kg, namizni nastavki, stenske ure z nihalom, pralne garniture, pisalne priprave, toaletna ogledala, garniture za kadilce, likalniki, slike, okraski, parilniki i. t. d.

100 dobitkov v vrednosti po 10 K:

budilke, nikeljnaste ure z verižico, karafine, nastavki za jajca, svečniki, posode za dišave, ptičje kletke, mizarška orodja, likalniki, pisalne priprave, stroji za rezanje mesa, ribežnji za zelje, garniture nožev, vilic in žlic, doze za surovo maslo, košarice za kruh, košarice za sadje, garniture za čaj, kavo in mleko, posode za premog, stenske ure, zlati prstani, kadilne mizice, dežniki, palice s srebrnimi ročaji, gnojnični razpršilniki i. t. d.

1500 dobitkov v vrednosti po 5 K:

budilke, srebrne verižice, nikeljnaste ure, srebrne zapestnice, košarice za kruh, karafine, ročne svetilke, samovari, škafi, omarice za pisma, posode za kruh, posode za sol, ptičje kletke, laserezni stroji, konjske škarje, stroji za rezanje mesa, mlinčki za kavo, kuhinjske tehtnice, razna vrtna orodja, travniška orodja, mizarška orodja za domačo rabo, likalniki, svetilke, pisalne priprave, okviri za fotografije, pisemski papir, kancelijski papir (po 500 pol), srebrni svinčniki, srebrne oksidirane cevke za smodke, garnitura kavnih žličk (china), doze za sladkor, britve, denarnice, žepni noži, kadilne garniture, dežniki, palice, vrči za vino, vrči za kavo in čaj, double zavratne verižice i. t. d.

namen, se je zadnje čase razvilo živahnejše zanimanje. Posebno obmejni kraji se oglašajo. Do žrebanja, ki se vrši 26. oktobra, imamo samo še nekaj dni. Vsak posameznik in vsaka naša organizacija naj poskrbi s podvojeno vneto in pridnostjo, da bodo tekom tega meseca vse srečke razprodane. Storjeno bo tako veliko domoljubno delo, korist za potrebne bo velika in lep spomin na ta veliki čas trpljenja našega malega naroda. Bog daj vsem srečo pri tej loteriji!

Posnemajte ga! Vrl prijatelj »Slovenske Straže« nam je po poštni nakaznici poslal 20 K. Piše: Pošljite mi takoj 20 srečk »Slovenske Straže«, da jih razdelim med znanca, med katerimi sem nabral denar za srečke. — Posnemajte! Vsak, ki čita te vrstice, naj med svojimi znanci takoj nabere denar za srečke in naj zanje skupno naroči srečke!

Ne odlašajte z naročili na srečke! Ker so slabe poštno zveze, je treba srečke »Slovenske Straže« takoj naročiti, da more pisarna pravočasno odposlati srečke. Naročila naj se pošiljajo na naslov: Pisarna »Slovenske Straže« v Ljubljani, Ljudski dom.

Slovenska županstva in slovenski denarni zavodi, ki doslej še niso naročili srečk »Slovenske Straže«, naj to takoj store! Ali bi bilo res mogoče, da bi kaka naša korporacija se ne zavedala pomena in namena tega narodnega podjetja? Iz ljudstva ste — žrtvujte za ljudstvo!

Zahtevajte srečke »Slovenske Straže« v vseh prodajalnicah in trafikah.

V Trstu se prodajajo srečke »Slovenske Straže« v prodajalni Katoliškega tiskovnega društva v ulici G. Rossini (za cerkvijo Novega sv. Antona).

V Celju se dobe srečke v trgovini Gorčičar & Leskovšek.

V Mariboru prodaja srečke trgovina tiskarne sv. Cirila.

Vse čitatelje opozarjamo na inserate »Narodno obrambnega Vestnika«. Tu dobe res dobre, priporočila vredne trdke. Prosimo cenjene čitatelje, naj se pri svojih naročilih sklicujejo na inserat v »Narodno obrambnega Vestnika«!

Kaj dela »Slovenska Straža« med vojsko? V sedanjih težkih časih se vse dobrodelno delovanje v prvi vrsti osredotočuje na olajšanje gorja, katero povzroča vojska. Zato se je moralo tudi delovanje »Slovenske Straže« precej omejiti, v prvi vrsti pač vsled pomanjkanja dohodkov, ki so skoro popolnoma izostali. Vendar pa tudi med vojsko »Slovenska Straža« ni spala. Še vedno vzdržuje slovensko trirazredno ljudsko šolo v št. Rupertu pri Velikovcu, dalje otroška vrtca v Sv. Križu pri Trstu in v Velenju na Štajerskem. Do izbruha vojske v Italijo je vzdrževala tudi otroške vrtce v Devinu, Podgori in Ločniku pri Gorici ter v Gorici sami. Seveda mora tudi nadalje še vzdrževati otroške vrtarice, da jih lahko takoj, ko bodo razmere dopuščale, pošlje zopet v njih delokrog. Dalje je »Slovenska Straža« izvršila celo vrsto v narodnem oziru zelo važnih ukrepov, o katerih bo mogoče poročati šele po vojski. Tudi naših junaških fantov in mož, ki se bore za cesarja in domovino, ni »Slovenska Straža« pozabila. V neštete bolnišnice po celi Avstriji in Ogrski je razposlala vso svojo zalogo knjig, okoli 40.000 po številu. To razposiljanje je dalo ogromno dela. Veliko je nje delo za razdelitev novih slovenskih molitvenikov med obmejne Slovence itd. Pri upravnih listov je izposlovala »Slovenska Straža«, da razpošiljajo slovenskim vojakom na bojišče in v razne bolnišnice vsak dan na tisoče časopisov, da imajo tako tudi v tujini vedno na razpolago slovensko čtivo in so vedno v zvezi s svojo oziro domovino. Takoj po vojski pa bo »Slovenska Straža« seveda zopet pričela delovati v polnem obsegu. Veliko narodnega dela nas bo čakalo takrat in za to delo se moramo z vsemi močmi pripravljati že sedaj. Zato se obračamo do vseh zavednih Slovencev in Slovenk z nujno prošnjo, naj tudi v sedanjih hudih časih ne pozabijo »Slovenske Straže«, marveč ji pomagajo pri njenem težavnem delu.

Vrtec »Slovenske Straže« v Sv. Križu pri Trstu se je otvoril ob gromenju topov 15. septembra.

Italijansko ljudsko šolo dobimo menda v Ljubljani. Sedaj je najprimernejši čas, da država otvori slovenske in hrvaške ljudske šole v Trstu.

Avstrijski misli veljavo. K temu članku, ki smo ga nedavno priobčili v našem listu, nam pišejo iz Istre: Tudi Istra je bila tekom 33 letne zveze z Italijo deležna zunanega in notranjega poitalijančevanja. Celotno napisano vseh železniških postajah so bili dosedaj samo laški, tako da je moral vsak potnik dobiti vtis, da se pelje po izključno italijanski deželi. 33 let se je v Istri dušila avstrijska misel. To se v 100 letih ne bo popravilo!

Slovenskim ženam in dekletom! Slovenska deca se naj vzgaja katoliško, avstrijsko, a tudi odločno slovensko. Slovenske žene, vzgojite deco v tem smislu. A tudi na slovenska dekleta, ki so narodni

stvari že toliko uslug storile v zadnjih letih, se obračamo, da vplivajo v svojem krogu na izrazito slovensko mišljenje, posebno pri nežni mladini. V tem času je to najvažnejša narodna dolžnost. Žene in dekleta, izpolnite jo!

»Südmarkino« glavno vodstvo v posebnem oklicu pozivlja vse društvene podružnice, da so budne in skrbne za društveno življenje in delovanje, da ne bi nasprotnik porabil sedanji vojni čas in udril v zapuščene nemške trdnjave. Obenem natančno vodstvo, da je že več podružnic poslalo poročila o svojem delovanju, iz katerih izhaja, da so se te podružnice v vojnem letu živahneje gibale in imele več dohodkov nego preje.

Zapovedi za Slovence: Veruj v svoj narod in njegovo bodočnost. — Spoštuj in ljubi ime svojega naroda kakor samega sebe. — Ne govori samo slovensko, marveč moraš predvsem slovensko čutiti, misliti in delati. — Spoštuj velike može svojega naroda, njegove mislece in junake in njihovo življenje si vzemi za zgled. —

— Nikoli ne pozabi, da se bo narod ohranil le, ako bo čednost in krepak na duši in telesu. — Bodi pripravljen k žrtvi, ki jo terjajo od tebe narod v boju za svojo čast in obstanek. — Veruj, da je narodna mlačnost začetek narodnega propada. —

Cikorija obmejnih Slovencev je gotovo najboljša in že zato zasluži, da se čim najbolj razširi. Ker pa je tudi na prodaj tak rodoljuben namen, je naravnost dolžnost vseh naših gospodinj, da kupujejo izključno le cikorijo obmejnih Slovencev. Zahtevajte to cikorijo pri vseh trgovcih. Trgovci naj jo naročajo naravnost v Kolinski tovarni v Ljubljani.

Splošna draginja, ki je nastala vsled vojske, je znatno povišala tudi cene papirja. »Slovenska Straža« pa kljub temu prodaja svoj papir po starih cenah, dokler ga je še kaj v zalogi. Zato priporočamo vsem uradom in trgovcem, naj hite z naročili. Na razpolago je še različne vrste konceptni, pisarniški, pisemski papir, dalje papir za pisalni stroj ter pivnik. Ne zamudite ugodne prilike. Pišite takoj po vzorce papirja na pisarno »Slovenske Straže« v Ljubljani.

Opazite, da vžigalic v korist obmejnim Slovencev ne gre več toliko kot prej. Dolžnost vsakega prijatelja »Slovenske Straže« je, da rabi izključno le te vžigalice. Zahtevajte jih po vseh trafikah in prodajalnah. Na debelo se naročajo pri tvrdki C. Menardi v Ljubljani.

Naše gospodinjne tožijo, da jim kruh iz sedanje moke noče tako vzhajati, kot bi želele. Veliko je temu vzrok, kakšne so drože. Če hočeš jesti tudi v sedanjih časih dober kruh, se obrni na tovarno drož Jos. Košmerlj v Ljubljani. Tu boš dobil izvrstno blago in videl boš, da bo kruh dober. Poleg tega pa imajo te drože tudi to prednost, da se prodajajo v korist »Slovenske Straže«.

Naša zemlja.

Na naši zemlji stoje danes krdela raznih avstrijskih in ogrskih narodov. Občudujejo našo zemljo, opazujejo naše domove, slike naših gora pošiljajo po širni državi svojim znancem. V njih dušah pa nastajajo naše kretnje, naše šege, naše obnašanje, imenovana inteligentnost, to je posebnost celega naroda. Kaka je sodba? Tu in tam sem že slišal laskave pohvale in občudovanje o umnosti in kmetijstvu, o skromnosti in izobraženosti, ki vlada med našim narodom. Splošna sodba bo pač ugodna za naše ljudstvo. Svoj napredek tudi sedaj, ko zjednačuje druge narode, naše ljudstvo samo spozna in je zato zavestno. Prav je! Naš narod je šel vzklik silnih zaprek naprej v vsakem oziru, in sicer bolj naprej, ko drugi, ki so imeli vse temeljne pogoje in pripomočke. O tem smo mi danes popolnoma prepričani. — Naše ljudstvo sprejema z isto naklonjenostjo vse, bodisi Ogrce, Čehe, Nemce, Slovake, Hrvatce, Poljake, Rusine. Nobene razlike, vsi gredo v skupni boj — za skupno rast, — zato vsem enako čast. Slovensko ljudstvo je že po naravi pravnočutno. — zato tako ravna.

Pričali bodo, da je to ljudstvo globoko narodno, da ljubi svoj jezik, ljubi svojo zemljo, se zanjo trudi, na nji živi in umrje rado, udano cesarju in državi. In pri tem ne sovraži tujca kot gosta, ne sovraži tuje narodnosti. Na svoji zemlji hoče pa živeti in se razvijati svobodno in neovirano. Pravnočutno je naše ljudstvo —

vsakemu svoje da, a tudi svoje zahteva. Hrabre zmage, oziroma zmagovalce brez razlike narodnosti pozdravlja cesarska zastava in trobojnica ob slovesnosti; zastava naša je del našega narodnega telesa, tedaj nam sveta. In kaj bodo videli še narodi? Razun silno lep in rodovitnih dolin in nebotičnih gora — tudi občutno pomanjkanje urejevanih voda, pomanjkanje prometnih zvez, cest, železnic, pomanjkanje vodovodov, pomanjkanje luči. Ljudstvo je razumno in ve ceniti vse te pripomočke do blagostanja, a zmore jih ne. To bodo videli in ponesli bodo ob svoji vrnitvi misel: država mora podpreti in omogočiti tudi na jugu svojemu zvestemu ljudstvu pot do plodnosnega napredka. Še nekaj vidimo mi, vidi naše ljudstvo. Ni v Avstriji en narod, niso samo Ogrci in Nemci, ampak številno prevladujejo drugi narodi slovanski. Ne moremo verjeti raznim statistikam o narodnosti, ki so bile do sedaj — armada nam daje drugo mero. — Da bi se tudi po vojni našli vsi narodi monarhije v skupnem delu, vsak vsakemu pustil svoje, dal mu tudi nazaj, kar mu je vzel — pa bi se razumeli. Pravičnost je podlaga! Le na tej podlagi lahko delamo skupaj — v blagi tekmi, vsak za svoj narod, v monarhiji. To je mogoče!

Meslo barak v Gmündu — novo bivališče naših beguncev.

Poroča dr. Jos. Ličan, profesor bogoslovja iz Gorice.

Napovedana koncentracija slovenskih beguncev iz Nižje-Avstrijskega in Ogrskega v Gmündu je že v polnem teku. Da uredim po naročilu svojega nadškofa dušno pastirstvo beguncev v novih okoliščinah, podal sem se z Dunaja v Gmünd, ki leži skoro ob češki meji na Nižje-Avstrijskem. Po Franc Jožefovi železnici sem se odpeljal v 160 km oddaljeno mesto, ki šteje nad 10.000 lastnih prebivalcev nemške narodnosti. Medpotoma sem imel priliko občudovati kolosalen most čez Donavo pri Tullnu in pri Sigmundsherberge velikansko taborišče barak, kjer je za visoko in močno žično ograjo zastraženih nad 70.000 ruskih ujetnikov. Ko izstopim v Gmündu, naletel sem kmalu na slovenske begunce — Doberdobe, ki so obžalovali, da se jih je premestilo v barake in se jih ni pustilo na prejšnjih bivališčih pri kmetih, kjer se jim je razmeroma dobro godilo. — Splošno sem opazil, da so bili begunci na Nižje-Avstrijskem bolj zadovoljni z domačim prebivalstvom dežele kakor oni na severnem Moravskem.

Legat begunskega taborišča.

Četrte ure od kolodvora se nahaja razsežno taborišče barak, namenjeno prvotno ukrajinskim beguncem, in sedaj, ko se ti vračajo v Galicijo, našim Slovincem. Na veliki 54.000 m² obsegajoči planjavi je v najlepšem redu postavljenih 144 lesenih barak. Prostor je na južni strani obrobjen z bogatim smrekovim gozdom in za hodni z velikimi ribnjaki. Barake so dozdali meseca februarja, nove oddelke še vedno izdeljujejo. Sedaj biva lahko v izgotovljenih barakah nad 61.000 oseb. Tudi to taborišče je ograjeno z žico in z vojaštvom zastraženo. Nič ne sme brez posebnega pismenega dovoljenja zapustiti barak. S tem ukrepom se hoče zabraniti, da se morebitne bolezni iz barak ne raznesejo v mesto in v druge kraje. — Taborišče ima lastno orožništvo in vojaško kompanijo za stražo.

Razpredelba taborišča.

Sredi taborišča vodi široka asfaltirana cesta, ki deli na eni strani barake za stanovanje, na drugi strani sanitetne naprave. Poleg te ceste vodi mal tir, ki je združen z železniškim kolodvorom za prevažanje živil itd. iz postaje. Izmed 144 barak je določenih za prenočišče 126, 18 barak za nadzorovanje novo došli beguncev, da se ne bi zanesla v barake kaka nalezljiva bolezen. Vse novo došle osebe in njih blago razkužijo in vsi se morajo skopati v prostornem kopalšču barak.

Ogledal sem si barake od znotraj in videl, da imajo vse električno razsvetljavo, v vsaki je tudi po ena ali več velikih železnih peči in pa majhen štedilnik za privatno rabo beguncev. Hrana se pa kuha za vse begunce v posebni kuhinjski baraki, in sicer po osem spalnih barak ima eno kuhinjsko barako. V spalnih barakah je prostora za 200 do 250 oseb. Ležišča so iz desk pribita ob stenah na levo in desno, poleg tega je še ena velika podolga stelaža po sredi barake. Na tej stelaži so ležišča v dveh vrstah: pri tleh in pa zgorej v višini 2 metrov. Spalne barake slone na stebričkih, leseni pod je dvignjen od tal skoro 1 meter. Stene so iz dvojnih lesenih plošč, tudi okna so dvojna.

Razen teh barak s skupnimi ležišči je še 8 barak z malimi stanovanji, t. j. s kuhinjo in sobo. Te barake imenujemo »nobel« ali »luksus«-barake in se razločujejo od skupnih v tem, da so znotraj s posebnim papirjem prevlečene ali tapetirane. Vsaka sobica ima po eno okno,

ima svojo električno svetilko in majhno železno peč. Dve baraki imajo le posamezne sobe brez kuhinje in so namenjene učiteljem, uradnikom barak in duhovnikom. — Do 15. septembra je bilo v barakah že 53.000 beguncev.

Cerkev v barakah.

Sredi taborišča se dviga na prostornem trgu lesena cerkev, ki se od drugih barak razlikuje po svoji višini in zvoniku.

Notranja oprema cerkve je sestavljena za grško-katoliško bogoslužje v slovenskem jeziku, ki je v navadi pri Ukrajincih. Glavni oltar — posvečen presv. Srcu Jezusovemu — z Najsvetejšim je skrit za leseno, spredaj okrašeno steno (»Ikona«), ki ima trojna vrata. Glavna vrata sme odpreti le svečenik in sicer strogo po liturgičnih predpisih med službo božjo. Stranska oltarja sta posvečena prebl. Devici Mariji in sv. Jozafatu. V cerkvi je prostora za 2500 ljudi. Občudovali smo veliko pobožnost in pobožnost tukajšnjih ukrajinskih beguncev. Zunaj cerkve lepo pozdravljajo duhovnika in druge s krasnim klicem: »Slava Isusu!« z odgovorom: »Slava na veke!« Še preden cerkev zjutraj odpro, se vidi cele gruče ukrajinskih vernikov klečati s povzdignjenimi rokami pred cerkvijo, ki napol glasno pobožno molijo. Ko vstopijo v cerkev, poljubi vsak sv. razpelu pri vhodu, se obrne proti tabernaklju, se globoko prikloni in se z desnico dotakne tal in potem prekriza, dočim mi pred Najsvetejšim poklekujemo. Pri molitvi drže večkrat visoko dvignjene razprostrate roke. — Pri sv. maši po iztočnem obredu je ljudstvo v tesnem stiku z duhovnikom, deloma poje, deloma moli. Pogosto se sliši vzklic: »Aleluja, slava Tebi, Bože! Gospodin pomiluj!« Kakor znano, rabi iztočna katoliška cerkev za daritev sv. maše okvašen kruh v štirioglati obliki, tudi za sv. obhajilo vernikov se rabijo majhne posvečene kocke.

V tej cerkvi smo imeli Slovenci prošlo nedeljo prvokrat svojo službo božjo. Zjutraj pri sv. maši je imel slovenski govor č. g. Ciril Vuča, kurat iz Podgore, popolne podpisan. Sv. mašo je tudi imel č. g. Jos. Kos, vikar iz Brestovice. Sedaj smo torej tu v barakah trije slovenski duhovniki, vseh Slovencev je došlo nad 5000, v kratkem pride še 12.000 Slovencev (med temi mnogo Hrvatov) z Ogrskega in nekaj tisoč z Nižje-Avstrijskega, tako da bo naša naselbina štela nad 20.000 Slovencev.

Šola in izobrazbeno delo.

Poleg cerkve je postavljena prostorna šola, pred katero je lepo urejen vrt in velik slavolok z napisom: »Mladina naša bodočnost«, in sicer v ukrajinskem in nemškem jeziku. Sploh so vsi napisi dvojezični. Šolsko poslopje je zelo prostorno, zrčno in svetlo. Lansko leto je tu poučevalo 25 učiteljskih moči. Pouk se je vršil v 20 razredih za 1600 otrok, pa tudi za odrasle analfabete (917). V šoli so tudi obrtni, gospodinjinski in trgovski tečaji. Poučevali so od vlade nastavljeni strokovnjaki. K nadaljevalnim tečajem smemo šteti velike delavnice, kjer se vežbajo delavske moči in izgotovljali vse potrebščine beguncev. Pod vodstvom strokovnjakov stoje tri velike delavnice za čevljarsko, krojaško, mi-zarsko, ključavničarsko obrt. Veliko vajencev je dobilo tu spričevalo usposobljenosti. — Za ženske se nahaja oddelek za šivanje, za umetno pletenje, za dela iz umetnih biserov itd. Za Slovence namerava oskrbnništvo barak odpreti strokovno šolo za klekanje čipk in za izdelovanje papirnih ovojev, vrečic itd.

Iz vsega se vidi resna volja oskrbnništva, da pripravi beguncem kolikor mogoče prijetno in koristno bivanje v tem prognavstvu. Za prirejanje zabav so zgradili posebno gledališče, ki je stalo 8000 K, in pa »Kino« z vsakdanjimi predstavami. V nedeljo popoldne so Ukrajinci priredili lep koncert z narodnim petjem in godbo.

Pohvalno je treba omeniti ukrajinsko inteligenco, ki se žrtvuje tu za svoje domačine, zlasti duhovnike in učitelje. Vsi uradniki skoro so vzeti iz ukrajinskih krogov. Mnogo ukrajinskih dijakov je zaposlenih v nadzorstvu barak, pri sanitetnih napravah in pri oskrbništvu. — Za nas Slovence nastane potreba, da naprosimo tudi za lastne slovenske uradnike, katere mora vlada primerno remunerirati. Naj bi se iz krogov naše inteligence našlo jih mnogo, ki bi imeli pogum posnemati Ukrajince!

V privatnem občevanju z inteligenco smo veliko zanimivosti zvedeli, zlasti glede njihovega razmerja do Poljakov.

Preživljanje beguncev.

Za begunce, kakor omenjeno, se kuha v skupnih kuhinjah, kjer pa pomagajo domače ženske. Enkrat na teden, ob nedeljah, dobijo tudi goveje meso, drugače obstoja njih hrana iz rastlinskih in močnatih jedil. Prve dni ni nič kaj dišala našim beguncem hrana, napravljena po tujem načinu. Vendar se je obljubilo in deloma preskrbelo, da se jim pripravijo jedi »po našem okusu«.

Skupno preživljanje oskrbuje pod nadzorstvom oskrbnništva barak znana židovska tvrdka Grohe iz Mödlinga. Obžalo-

vati je, da ni mogoče dobiti kravjega mleka za begunce, katero se bolj otrokom rezervira, drugi dobivajo — umetno mleko. Kruh se mesi in peče v posebni baraki, kjer opravljajo vse delo stroji z električnim obratom. V tej pekarni se speče na dan do 9000 kg kruha. V barakah seve ne poznajo krušnih znamk. Za shrambo živil služijo velika lesena skladišča. Poleg tega je v barakah posebna klavnica, hlevi za prešiče, krave, kurniki za gosi, kuretino itd.

Uradniki in begunska inteligenca, katere tu ne manjka, dobe postrežbo v lepi restavraciji, ki je z vsem modernim komfortom opremljena. Človeku se niti ne zdi, da sedi pri mizi v leseni baraki. Postrežba je dobra in poceni. Pri restavraciji je tudi kavarna. Razen tega ima naš tabor svojo trafiko, štacuno z vsakovrstnimi potrebščinami, lastno pošto, svojo požarno brambo z visokim opazovalnim zvonikom, svojo posredovalnico za dela itd.

Pitna voda je iz gmündskega vodovoda. Na sredi vsake ulice barak se nahaja poseben vodnjak in hidrant. Preskrbljeno je tudi za kanalizacijo. Pri kopališču je perilnica na prostem, kjer so postavljena številna korita iz betona. Tu perejo pridno ženske in razobešajo po žični ograji perilo, ki napravi od daleč vsled raznovrstnih barv prav zanimiv vtis.

Zdravstvene naprave.

Na ločenem prostoru je zgrajenih 12 barak-bolnišnic, v katerih je šest oddelkov za notranje bolezni, kirurški oddelki, oddelek za otroke. Štiri bolnišnice so za nalezljive bolezni in štiri za sumljivo obolele. V bolnišnicah je prostora za 1500 oseb. Bolnišnico vodi okrajni zdravnik iz Gmünd, ki mu asistirajo nekateri drugi zdravniki, potem 21 medicincev in medicink ter okoli 40 strežnic. V tem oddelku je osem ambulatorijev in ena lekarna.

Taborišče ima tudi lastno pokopališče, ki krije marsikako žrtev svetovne vojske.

Življenje v taborišču.

Ko človek vstopi v taborišče, zdi se mu, da je prišel na velik semenj. Vse ulice med barakami so polne beguncev, zlasti pa glavna ulica pred oskrbništvom in cerkvijo. Tu je pravi »živ žav«. V pestrih, večkrat v čudnih narodnih oblačilih hodijo Ukrajinci gori pa dol, med katerimi se uprav skrijejo naši Slovenci. Pred cerkvijo in pred oskrbništvom postajajo zvečer v raznih gručah in razpravljajo o svojih dnevnikih dogodkih, velike električne oblačnice pa razsvetljuje cel prostor, katerega smo nadeli ime »naš prater«. Skoro bi rekel, da se tudi tu pojavljajo prizori velikega mesta. — Čez dan seveda ne manjka beguncem dela za snaženje barak, čiščenje obleke, za pripravljanje raznih potrebščin v delavnicah. — Zlasti se pa radi naši Slovenci po kosilu postavijo na sonce, da se ogrejejo v teh mrzlih krajih. Zima tu že nastopa. Prošli teden so že imeli jutraj dve stopinji mraza. Ah, tako radi bi prišli naši Slovenci v bolj južne, toplejše kraje, ker se bojijo, da bo tu zahtevala zima veliko žrtev. Ukrajinci so nekoliko bolj vajeni mraza. Imajo pa tudi prav tako kožuhe. Le nekateri izmed njih so takole utrjeni, da sploh ne marajo v barake. Zanje je na prostem določen prostor, kjer pri svojih konjih, ali v šotorih na vozih prenočujejo. —

H koncu tega opisa naj omenim, da s posebno vneto skrbi za begunce voditelj barak, ministr. svetnik dr. pl. Czapka in tajnik dr. Bilinski, ki je zelo priljubljen pri Ukrajincih.

Umevno, da imajo begunci še razne želje, ki jih žal ni mogoče uresničiti. Pravitvi se morajo na razne neizogibne žrtve. Pri vsem trpljenju jih pa veseli, da imajo zraven cerkev z Najsvetejšim, kjer zajemajo potrebno tolažbo in moč! —

Priloga se:

Pleteršnik: Slovensko-nemški slovar. V dveh delih. Nevezan 16 K.

Cigale: Nemško-slovenski slovar. V dveh delih. Nevezan 4 K.

Dobiva se po vseh knjigarnah in pri kn.-šk. ordinariatu v Ljubljani.

Velika zaloga ženskih ročnih del in zraven spadajočih potrebštin.

F. Meršol

Ljubljana, Mesni trg št. 18.

Trgovina z modnim in drobnim blagom. Velika izbira vezenin, čipk, rokavic, nogavic, otroške obleke in perila, robcev, volne, bombaža, umetnih cvetic itd.

Zmerne cene. Trpežno blago.

Predtiskanje in vezanje monogramov na roko in s strojem (tamburiranje).

Mestni pogrebni zavod

v Ljubljani, Prečna ulica št. 2, II. nadstr.

priraja pogrebe v Ljubljani in na deželi, od najpreprostejših do najelegantnejše vrste v odprtih in zaprtih steklenih vozovih.

Bogata zaloga k pogrebni stroki spadajočih potrebščin, kakor: kovinastih krst, kovinskih vložkov, vseh vrst lesenih krst, čevljev, vencev, umetnih cvetic, mrliških oblek, ročnih križcev itd. itd.

Izvršuje ekshumacije in prepeljave mrličev iz Ljubljane na vse strani in obratno.

Posebno se priporoča za prepeljave na raznih avstro-ogrske pokopanih padlih junakov ter preskrbi vse za to potrebne predpriprave in oblastvena dovoljenja in daje vsa tozadevna pojasnila brezplačno.

Ravnateljstvo mestnega pogrebne zavoda v Ljubljani, Prečna ulica 2, II. nadstr.

PFÄFF

-PFÄFF-

-šivalni-stroji-

so

edino najboljši na svetu!

Za cenj. obisk in naročila se priporoča

IGN. VOK, special. trgovina

šivalnih strojev in koles,

Ljubljana, Sodna ulica 7.

Kmetovalcem in posestnikom!

Vsled velike zaloge oddajam po znižanih cenah

cementne strešnike

brez zareze in z zarezo tudi v podolgaški obliki, ki prekaša po svoji trpežnosti vsako drugo opeko in se zanjo prevzame vsako garancijo.

Tovarna cementnin Ivan Jelačin

v Ljubljani.

Kranjska deželna banka

Deželni dvorec v Ljubljani - vhod: Gosposka ulica.

Sprejema vloge na hranilne knjižice in jih obrestuje po 4 1/2 %, vloge v tekočem računu po dogovoru od dneva vloge do dviga. Zaloga vadije in kavcije za podjetnike in obrtnike. Daje posojila proti vknjižbi in na amortizacijo. Izvršuje druge bančne posle in priporoča v nakup svoje pupilarno varne 4 1/2 % tne zastavne liste in komunalne zadolžnice z imensko vrednostjo kosov po 100, 200, 1000, 2000 in 10.000 kron. Ti vrednostni papirji zajamčijo vsled ugodne nabavne cene skoro petodestotno obrestovanje in so najpriljubnejši za različne ustanove, fidejkomisne in kuratelne mase kakor tudi vojaške ženitvene kavcije. Obrestni kuponi so plačljivi 1. januarja in 1. julija vsakega leta.

Po bančnih pravilih jamči za vse posle, vloge in vrednostne papirje Kranjske deželne banke dežela Kranjska.

Ako pridete v Ljubljano, oglejte si lepe predstave v prvovrstnem kinematograficnem gledališču:

Kino Central

v deželnem gledališču.

!! Vedno zanimiv spored !!

Predstave se vrše:

V delavnikih ob 4. in 1/2 8. uri popoldne, ob 7. in 1/2 9. uri zvečer.

V nedeljah in praznikih ob 1/2 11. dop., 3., 1/2 5., 6., 1/2 8. in 9. uri zvečer.

Več lepaki po ljubljanskih vogalih.

Katol. Bukvarna v Ljubljani.

Varčna kuharica. Zbirka navodil za pripravo okusnih in tečnih jedil s skromnimi sredstvi. Za slabe in dobre čase sestavila v vojnem letu 1915. M.R. Cena K 1-20, v platno vezana K 1-80.

Knjiga ima prav posebne vrline, ki so obrazložene v predgovoru, in uči naše gospodinje, kako pripravijo z malimi sredstvi najokusnejša jedila, katera lahko postavijo na vsako imenitno mizo. Knjiga, po kateri naše gospodinje prav pridno segajo, bo veliko pripomogla k blagostanju slovenskega naroda.

Slovenski zemljevid Evrope. Merilo 1:400000. Cena K 2-40, nalepljen na platno s palicami K 6-50, nalepljen na platno in zložljiv v žepno obliko K 6-—.

Ta zemljevid v slovenskem jeziku presega po svoji veliki natančnosti, razvrstitvi in preglednosti vse druge zemljevide in nudi za mal denar najlepši pregled. Velikost znaša 115 x 86 cm.

Kleinmayr: Italijanščina za Slovence. Slovnica in razgovori za samouke. Druga predelana izdaja K 1-20.

Dr. Valjavec: Laško-slovenski slovar. Nad 40.000 besed z bogato frazeologijo in kratkim imenikom krstnih in zemljepisnih imen. Vez. K 4-50.

Slovar je jezikovno in tehnično na višku. Kljub svoji obširnosti ima pa prav priročno žepno obliko.

Iskravec: Slovensko-italijanski slovar. Vez. K 3-—. Slovar obsega 543 strani, bogat besedni zaklad in ima prav priročno žepno obliko.

Ostanki novega blaga za obleke, izgotovljeno perilo in najnovejše rute so dole na zalogo.

Ostanki se prodajajo vsako sredo in soboto za skoro polovične cene na zalogi pri podjetju „HERMES“ bratov Vokač v Ljubljani, v Selenburgovi ulici št. 5 v prvem nadstropju, nasproti glavne pošte.

Ostanki pošiljamo s pošto vsak dan takoj, ko dobimo naročilo.

Naslov za pisma zadostuje:

Podjetje „Hermes“ Ljubljana
Selenburgova ulica št. 5/G.

Zahtevajte cenik od ostankov, perila in rut.

Priporočamo turdka

Maček & Ko.

z zgotovljeno obleko za gospode, dečke in otroke

Ljubljana

Franca Jožefa cesta 3.

GORČEVA

KOLESA PRIZNANO NAJ BOLJŠA SEDANJOSTI X

A. GOREC

LJUBLJANA MARIJE TEREZIJE CESTA 57 14 NOVI SVET NASPROTI KOLIZEJA ZAHTEVAJTE PRVI SLOV. CENIK BREZPLAČNO

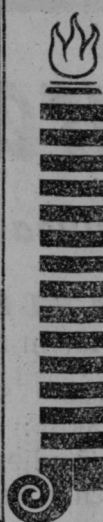

J. KOPAC

(v GORICI) svečar
začasno v Ljubljani

Sodnijska ulica št. 7, I. nadstropje,
priporoča prečastitim cerkvenim oskrbništvom, kakor tudi vsem
p. n. gospodom trgovcem svoje

čebelno-voščene sveče
zvitke, sveče za pogrebe in božična drevesca,
kadilo, stekla in stenje za večno luč, ampole itd.

Ne puščajte otrok samih, da se požari omejitjo!

Edini slovenski zavod brez tujega kapitala je:

VZAJEMNA ZAVAROVALNICA

proti požarnim škodam in poškodbi cerkvenih zvonov
Ljubljana, Dunajska cesta št. 17.

Zavarovanja sprejema proti požarnim škodam: 1. raznovrstne izdelane stavbe kakor tudi stavbe med časom gradnje; 2. vse premično blago, mobilije, poljsko orodje, stroje, živino, zvonove in enako; 3. vse poljske pridelke, žita in krmo; 4. zvonove proti prelomu; 5. sprejema tudi zavarovanja na življenje, oziroma doživetje in druge kombinacije in proti nezgodam, vsakovrstna podjetja, obrti kakor tudi posamezne osebe za deželno nižjeavstrijsko zavarovalnico, od katere ima tudi deželni odbor kranjski podružnico.

Varnostni zaklad in udnine, ki so znašale l. 1912. K 673-350-17, so poskočile koncem l. 1913. na K 735.147-17. Tedaj šim večje zanimanje za ta edini slovenski zavod, tem bolj bo rasel zaklad.

Podatke in pojasnila daje ravnateljstvo, glavno poverjeništvu v Celju in na Proseku kakor tudi po vseh farah nastavljeni poverjeniki. Cene primerne, hitra cenitev in takojšnje izplačilo.

Ne puščajte otrok samih, da se požari omejitjo!

Cene brez konkurence!

Solidna domača tvrdka!

Luka Vilhar, Ljubljana
urar in trgovec
Kopitarjeva ulica, tik Katol. tiskarne.

Usakovrstne slamnike
priporoča gg. trgovcem
in slavnemu občinstvu
FR. CERAR, tovarna slamnikov
v Slobu, pošta Domžale pri Ljubljani.
Cene primerno nizke.

Tovarna oljnatih barv, laka
in firneža
BRATA EBERL
LJUBLJANA
Miklošičeva cesta 4, nasproti hotela Union.
Električna sila.
Ustanovljeno 1842. Telefon št. 154.

Najboljša kosa
se dobi samo
v prvi gorenjski
razpošiljalnici
Ivan Savnik, Kranj - Gorenjsko

Gorenjska kosa	65	70	75	80 cm
za katero se garantira	6 1/2	7	7 1/2	8 pesti
stane samo kron	2.—	2-20	2-40	2-60

Kdor naroči 10 kosov skupaj, jih dobi poštnine prosto. — Zahtevajte krasni ilustrirani cenik zastoj.

Pri zgradbah in projektovanjih
svetujemo slav. občinstvu, prečastiti
duhovščini in drugim zadevnim kor-
poracijam, naj se tozadevno obra-
čajo na solidno in znano stavb. tvrdko
IVAN OGRIN
Ljubljana, Grubarjevo nabrežje št. 8

Prvo ljubljansko delavsko konzumno dru-
štvo kupuje vse v gospodinjstvu potrebne
predmete, živila vsake
vrste ter poljske pridelke
Ponudbe na naš naslov Kongresni trg št. 2.

Ljudska posojilnica
registrirvana zadruga z neomejeno zavezo
Ljubljana, Miklošičeva cesta 6, pritličje, v lastni hiši nasproti hotela UNION za franč. cerkvijo

sprejema hranilne vloge in vloge v teko-
čem računu, za katere jamčijo ne samo
zadružniki, temveč tudi

Stanje vlog čez 22 milijonov kron
Stanje vlog čez 22 milijonov kron

cela dežela Kranjska

in jih obre-
stuje po **4 3/4 %** brez kakega odbitka, tako da sprejme vložnik od vsakih
vloženih 100 K čistih obresti 4-75 kron na leto. — Za
nalaganje po pošti so poštno-hranilnične položnice brezplačno na razpolago.

Gospodarska zveza v Ljubljani.
Zaloga poljedelskih strojev iz najsolid-
nejših avstrijskih tovarn.
Nakupuje in prodaja vse poljske
pridelke.
Velika zaloga pristnega vina.
Prodaja močna krmila in otrobe.
Vnovčevalnica za živino
posreduje pri nakupu in prodaji plemenske
in klavne živine.

Peter Kozina & Co.

Tovarna čevljev v Trziču
na Gorenjskem

Prodaja svoje lastne izdelke
na debelo in drobno

v Ljubljani, Breg nasproti sv. Jakoba mostu.
Vojaški čevlji za moštvo in častnike se dobe v vsaki množini.

